

Ares Ignoumba
Eric Myran Wee

30 år med bilateral bistandsallokering

En empirisk analyse av bilateral
bistandsallokering for å avdekke hvilke faktorer
som påvirker hvor mye land får i bistand.

Masteroppgave i Samfunnsøkonomi
Veileder: Hildegunn Ekroll Stokke
Mai 2022

Ares Ignoumba
Eric Myran Wee

30 år med bilateral bistandsallokering

En empirisk analyse av bilateral bistandsallokering for å avdekke hvilke faktorer som påvirker hvor mye land får i bistand.

Masteroppgave i Samfunnsøkonomi
Veileder: Hildegunn Ekroll Stokke
Mai 2022

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for økonomi
Institutt for samfunnsøkonomi

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

Utviklingsbistand blir ofte kritisert for å være ineffektiv. Korrupsjon og dårlige institusjoner knyttet til landet som mottar bistand er blant grunnene som ofte trekkes frem som årsak til dette utfallet. Resultatene til Burnside og Dollar (2000) tyder på at bistand er mer effektiv når den er mer systematisk betinget av god politikk (godt styresett). Vi har derfor ønsket å belyse følgende problemstilling: *har kvaliteten på myndighetene blitt mer avgjørende for hvor mye bistand et land mottar etter funnene til Burnside og Dollar (2000) om sammenheng mellom effektivitet av bistand og kvalitet på myndigheter?*

Vi har valgt å sette søkelys på tidsperioden 1990-2019 til å besvare problemstillingen vår. Regresjonslikningen vi estimerer inkluderer mål på mottakerlands behov, donorlands egeninteresse og mål på kvaliteten på myndighetene til mottakerlandene. Litteraturgjennomgangen vi har foretatt oss illustrerer at deskriptive analyser av bistandsallokering har gitt inkonsistente resultater av estimerte effekter av ulike faktorer. Dette er fordi de forskjellige analysene baserer seg på forskjellige mottaker- og donorland, og ikke minst tidsramme. Fordi valget av mottaker- og donorland påvirker resultatene av en studie, kan selv studier som bruker samme variabler komme til ulike konklusjoner. I tillegg er resultatene man får ikke bare avhengig av hvilke mål man inkluderer, men også hvordan målene operasjonaliseres. Et stort antall studier har funnet at giverland benytter bistand som et utenrikspolitisk verktøy for å ivareta sine egne politiske eller økonomiske interesser. Som i tidligere studier viser også våre funn at mottakerlands behov er langt fra den eneste bestemmende faktoren for bistandsallokering. Videre tyder analysene våre på at mottakerland med høy kvalitet på økonomiske institusjoner blir belønnet med mer bistand. Vi finner derimot ingen tegn til at graden av demokrati eller respekt for personlige integritetsrettigheter påvirker hvor mye bistand mottakerlandene mottar når vi kontrollerer for ulike mål på mottakerlands behov og donorlands egeninteresse. Et viktig funn er imidlertid at våre analyser indikerer en endring i bistandsallokeringens sensitivitet til donorlands egeninteresser over tid.

Denne masteroppgaven gir innsikt i utviklingen av bistandsallokering over tre tidsperioder med hovedfokus på sensitiviteten til kvaliteten på myndigheter. Resultatene våre gir dermed innsikt i utviklingen av bistandsallokering over en lengre periode.

Abstract

Development aid is often criticised for being ineffective. Corruption and poor institutions related to the country receiving aid are most often cited as the cause of this outcome. The results of Burnside og Dollar (2000) indicate that development assistance is more effective when it is more systematically conditioned on good policy (good governance). Therefore, we wanted to shed light on the following issue: *has the quality of the authorities become more decisive for how much aid a country receives after the findings of Burnside and Dollar (2000) about the connection between efficiency and quality of the government?*

We have chosen to shed light on the period 1990 - 2019 to answer the question above. The regression equation we estimate includes measures of recipient countries' needs, donor countries' self-interest and the quality of the authorities of the recipient countries. The literature review we have conducted, illustrates that descriptive analyses of aid allocation have yielded inconsistent results of estimated effects of various factors. This is because the different analyses are based on different recipient and donor countries, not least the time frame. Because the choice of recipient and donor country affects the results of a study, even studies that use the same variables can come to different conclusions. In addition, the results obtained are dependent on which measures are included and how these measures are operationalised. Many studies have found that donor countries use development assistance as a foreign policy tool to safeguard their own political or economic interests. Our results also confirm that the recipient country's needs are far from the only determining factor for aid allocation. Furthermore, our analyses indicate that recipient countries with high-quality financial institutions are rewarded with more assistance. On the other hand, we find no evidence that the degree of democracy or respect for personal integrity rights affects how much aid the recipient countries receive when we control for different measures of the recipient country's needs and the donor country's self-interest. However, an important finding is that our analyses indicate a change in the sensitivity of aid allocation to donor countries' vested interests over time.

This master's thesis provides insight into the development of aid allocation over three time periods, focusing on the sensitivity to the quality of governments. Thus, our results provide insight into the development of aid allocation over a more extended period.

Forord

Denne masterutredningen er skrevet som en del av vårt avsluttende arbeid med masterutdanningen i samfunnsøkonomi ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, (NTNU), våren 2022. Arbeidet strekker seg over ett semester og utgjør 30 studiepoeng. Masterutredningen er i sin helhet et felles arbeid utført av Ares Ignoumba og Eric Myran Wee. Synspunkter og tolkninger i oppgaven er våre egne.

Arbeidet med masterutredningen har vært både spennende, tidkrevende og ikke minst interessant. Vi ønsker å rette en stor takk til Hildegunn Ekroll Stokke for god veiledning og konstruktive tilbakemeldinger på både faglige og metodiske i avhandlingen. Konstruktive tilbakemeldinger og raske svar har bidratt til å øke motivasjonen vår, samt til å øke læringsutbyttet av arbeidet.

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Trondheim, mai 2022

Ares Ignoumba

Eric Myran Wee

Innhold

Sammendrag	i
Abstract	ii
Forord	iii
Tabelliste	vii
1 Introduksjon	1
1.1 Motiv for bistand	2
1.2 Godt styresett	4
1.3 Forskningsformål og problemstilling	5
1.4 Avgrensning	6
1.5 Struktur	7
2 Tidligere litteratur	8
2.1 Tidligere litteratur	8
2.1.1 Kvalitet på myndigheter og bistand	9
2.1.2 Tidsavhengig bistandsallokering	11
3 Data	13
3.1 Donorland og mottakerland i studien	13
3.2 Valg av avhengig variabel	15
3.2.1 ODA	15
3.3 Uavhengige variabler	15
3.3.1 Mottakerlandets behov	16
3.3.2 Donorlands egeninteresse	18
3.3.3 Institusjoner	22
3.4 Forskningskvalitet	26
3.4.1 Pålitelighet (Reliabilitet)	26
3.4.2 Troverdighet (validitet)	27
4 Metode	28
4.1 Minste kvadraters metode	28
4.2 Manglende verdier og nullverdier	29
4.3 Metodebruk i tidligere forskning	30
4.3.1 Økonometriske modeller	30

4.4	Hovedmodellen	31
4.4.1	Dataoppsett	31
4.4.2	Vår behandling av manglende verdier	31
4.4.3	Gjennomsnitt	32
4.4.4	OLS	34
5	Presentasjon og diskusjon av funn	39
5.1	Hovedresultater	39
5.1.1	Kvalitet på myndigheter	42
5.1.2	Endring over tid	46
5.2	Robustsjekker	50
5.2.1	Ulike mål på mottakerlands behov	50
5.2.2	Ulike mål på myndigheter	53
5.2.3	Ny behandling av manglende verdier	56
5.2.4	Endret tidsperiode	56
5.2.5	Utnytter årlige data	57
6	Konklusjon	58
6.1	Begrensninger og videre forskning	59
	Vedleggsliste	61
	Referanser	62

Figurliste

- L.1 Spredningsdiagram over personlig integritet og demokrati, 1990-1999 . . .

Tabelliste

3.1	Mottakerland	14
3.2	Deskriptiv statistikk	25
5.1	Bilateral bistand.	39
5.2	Bilateral bistand - ytterligere variabler	41
5.3	Bilateral bistand - kvalitet på myndigheter	43
5.4	Bilateral bistand - endring over tid	47
5.5	Bilateral bistand - ulike mål på mottakerlands behov	51
5.6	Bilateral bistand - ulike mål på kvalitet på myndigheter	55
A.1	Tabell 1, samme utvalg	
A.2	Tabell 2, samme utvalg	
B.1	Ulike mål på kvalitet på myndigheter	
C.1	Tabell 3, total bistand	
D.1	Korrelasjonstabell	
E.1	Ny tidsperiode	
F.1	Deskriptiv statistikk, 1990-1999	
F.2	Deskriptiv statistikk, 2000-2009	
F.3	Deskriptiv statistikk, 2010-2019	
G.1	Ulike mål på mottakerlands behov	
H.1	Deskriptiv statistikk	
H.2	Nullverdier	
I.1	Årlig data	
J.1	Mottakerland fordelt over inntektsnivå	
K.1	Interaksjon mellom årsdummier og uavhengige variabler, periode 1 og 2 .	
K.2	Interaksjon mellom årsdummier og uavhengige variabler, periode 1 og 3 .	
K.3	Interaksjon mellom årsdummier og uavhengige variabler, periode 2 og 3 .	

1 Introduksjon

Utenlandsk bistand er internasjonale overføringer av varer, tjenester eller kapital fra et land eller internasjonal hjelpeorganisasjon til et mottakerland eller dets befolkning. Den består av alle ressurser som overføres av givere til mottakere. Det finnes flere typer bistand, blant annet humanitær bistand og katastrofehjelp, økonomisk støtte for å finansiere utvikling eller investeringer i infrastruktur, militær støtte som brukes til å hjelpe et land eller dets folk i forsvarsinnsatsen, og helseprogrammer for å redusere blant annet spedbarnsdødelighet eller forebygging av en bestemt sykdom. Slikt samarbeid utføres hovedsaklig av regjeringer og kalles utviklingsbistand, også kjent som ODA (Official Development Assistance).

ODA - er definert av OECD Development Assistance Committee, heretter DAC, som statlig bistand som retter seg mot og fremmer økonomisk utvikling og velferd i utviklingsland, og inkluderer tildeling av tilskudd, lån og teknisk bistand til utviklingsland eller internasjonale organisasjoner (OECD, 2021). ODA ble vedtatt som «gullstandarden» for utenlandsk bistand i 1969 av DAC, og er fortsatt den dag i dag hovedkilden til finansiering av utviklingshjelp. OECD opprettholder en liste over utviklingsland og territorier som tilfredsstiller kravene til å motta ODA. Denne DAC-listen over land som er kvalifisert til å motta ODA oppdateres hvert tredje år og består av lav- og mellominntektsland basert på bruttonasjonalinntekt (BNI) per innbygger i tillegg til landene som er minst utviklet (LDCs), som definert av de forente nasjoner (FN).

I 1970 foreslo FNs generalforsamling at giverlandene skulle bevilge 0.7 prosent av deres brutto nasjonalprodukt til ODA. Dette skulle nås innen 1975 og ikke senere enn 1980. Forslaget bygde på DACs definisjon av ODA fra 1969. I 1993 ble bruttonasjonalproduktet erstattet av bruttonasjonalinntekt (BNI) og DAC-medlemmenes ytelse mot målet på 0.7% vises derfor nå i forhold til ODA/BNI (OECD, 2016).

Utviklingsbistand kan være bilateral, gitt av regjeringen i et land til et annet, slik som for eksempel U.S. Agency for International Development (en amerikansk føderal etat som har ansvar for det meste av landets ikke-militære utviklingshjelp), eller det norske byrået for internasjonalt utviklingssamarbeid, Norad. Offentlig bistand kan også være multilateral, som er bistand gitt av et eller flere land til eller gjennom et multilateralt byrå som FN,

Verdensbanken eller IMF. Alternativt kan bistand være privat.¹ Privat utviklingsbistand gis vanligvis av frivillige organisasjoner eller veldedighetsbaserte organisasjoner som Røde Kors.

Debatten om bistandsallokering har pågått i mange år. Den har vært et tilbakevendende tema i både academia og offentlige diskusjoner siden etter andre verdenskrig. I denne masterutredning bruker vi funnene i artikkelen til Burnside og Dollar (2000) som et skillepunkt. Resultatene deres tyder på at bistand er mer effektiv når den er mer systematisk betinget av god politikk (godt styresett). For å se hvorvidt bistand allokeres til mottakerland med bedre styresett, studerer vi bistandsallokeringens sensitivitet til ulike faktorer i tidsperioden 1990 til 2019. Spesielt blir det i denne masterutredningen lagt vekt på utviklingen i sensitiviteten til ulike mål på kvalitet på myndigheter over tid. Populasjon, geografisk distanse mellom donorland og mottakerland, BNP per innbygger, koloni, samt import og eksport, er eksempler på andre variabler vi studerer.

1.1 Motiv for bistand

Det er stort sett tre hovedtyper motiver bak tilbudet av ODA (ODA Korea, u.å.), og disse er:

Økonomiske motiver. De økonomiske motivene bak ODA er knyttet til hovedformålet med bistand om å bidra til økonomisk vekst og utvikling i fattige land. Selv om målet er klart, er ikke veien dit like definert og OECD har siden opprettelsen i 1961 arbeidet for å øke effektiviteten til medlemmenes bistandsinnsats (OECD, u.å.). Tilknyttet dette arbeidet med effektivitet har det vært diskusjoner hvorvidt bundet eller ubundet bistand er den optimale fremgangsmåten.

En form for bistand hvor midlene er bundet opp er blant annet offisielle tilskudd eller lån som begrenser innkjøpene til å kun gjelde for selskaper i giverland eller en liten gruppe land. På den ene siden kan denne formen for bundet bistand bidra til at donorland har mer oversikt over hva bistanden faktisk brukes til og slik ha en viss kontroll over midlene de deler ut. Samtidig er det kostnader tilknyttet denne formen for bundet bistand.

¹Fram til andre verdenskrig skjedde internasjonalt hjelpearbeid stort sett i privat regi, først gjennom misjon og senere en del fagforeningsinitiativ, i tillegg til enkelte offentlige hjelpeprosjekter og bistand fra stat til stat (Eggen, 2019).

Kommisjonen for Afrika klagde over at bistand “kommer med et krav om å kjøpe goder og konsulenttjenester fra giverland, noe som tvinger mottakerlandet til å bruke knappe midler på høye kostnader eller upassende input” (2005, s. 92., egen oversettelse). Samtidig ser man at:

Forskningen har vist at «bundet» bistand – å tilby bistand under forutsetning av at den brukes til å skaffe varer eller tjenester fra bistandsyteren – kan øke kostnadene ved et utviklingsprosjekt med så mye som 15 til 30 prosent. Avbinding av bistand unngår på sin side unødvendige kostnader og gir mottakeren frihet til å skaffe varer og tjenester fra praktisk talt alle land. (OECD, u.å., egen oversettelse).

I situasjoner hvor midlene kun kan brukes på import fra giverlandene kan det oppstå overprising som følge av fravær av konkurranse og derfor mindre effektiv bruk av bistandsmidlene. I tillegg fratår slike ordninger selvbestemmelse og kan fungere som et hinder for investeringer i mottakerlandets fokusområder.

Det er viktig å skille mellom bundet bistand og giverbetingelser. Giverbetingelser er knyttet til bruk av bistandsmidlene. Et eksempel på dette er at mottakerlandet skal følge betingelser gitt av donorlandet som går ut på å følge sikkerhetsprosedyrer for aktiviteter som utgjør miljømessig og sosial risiko. Disse kravene innebærer midlertidig ikke kjøp fra giverlandet.

De siste årene har den økende gjensidige avhengigheten mellom land drevet av globalisering blitt fremhevet som et av de viktigste motivene for ODA gjennom handel. Internasjonal handel er vesentlig for å skape økonomisk vekst, utvikling og økt velferd i de fattigste landene. Giverlandene kan bruke bistand som en innflytelse i internasjonale handelsforhandlinger ved å presse bistandsmottakere til å være mer åpne for deres eksport. Blant annet kan donorland knytte bistand til kjøp av egen eksport ved bundet bistand for å bygge relasjoner i den internasjonale handelen.

Politiske og diplomatiske motiver. Selv om hovedformålet med bistand er å bidra til økonomisk utvikling og vekst, påvirkes den faktiske allokeringen av bistand også av et sett med andre faktorer. Det kan blant annet være historiske forbindelser mellom donorlandet

og mottakerlandet som er avgjørende for hvorvidt mottakerlandet mottar bistand, og også hvor mye bistand landet mottar. Bistandsallokeringen kan påvirkes av utenrikspolitiske forhold eller at bistand allokeres på en måte som forsøker å for eksempel styrke posisjonen til sin egen politiske ideologi i verden.

Humanitære motiver. Det siste motivet skiller seg fra de to foregående motivene ved at det spiller på det moralske aspektet ved bistand om å ende absolutt fattigdom, barnedødelighet og sult. Dette kan ses i sammenheng med det overordnede målet med bistand om vekst og utvikling, men legger til en ny dimensjon ved at man aktivt søker vekst og utvikling med den hensikt å hjelpe mennesker og leve tilfredsstillende liv.

Diskusjonene over illustrerer at donorland sine egne preferanser kan påvirke den faktiske allokeringen av bistand.

1.2 Godt styresett

“Styresett er en prosess hvor statlige og ikke-statlige aktører interagerer for å utvikle og gjennomføre politikk for å styre samfunnet og økonomien. Styresett er derfor relevant for alle sektorer som eksempelvis helse, utdanning og miljø” (Norad, 2018). Styring er mangefasettert, og omfatter alle aspekter av myndighetsutøvelse gjennom både formelle og uformelle institusjoner som forvalter ressursene i et land. Hva som anses for å være godt styresett er vanskelig å definere. Noen aspekter går derimot ofte igjen og inkluderer blant annet politisk stabilitet, rettsstat, kontroll av korrupsjon og ansvarlighet.

Effektene av ODA og dens innvirkning på styringskvaliteten i mottakerlandene, er et spørsmål av interesse for både vitenskapelig og politisk debatt. Dette spørsmålet har tiltrukket seg betydelig oppmerksomhet fra akademikere, utviklingspolitikkenes beslutningstakere, givere og andre interessenter. I de senere årene har empiriske funn vist at hvor effektiv bistand er avhenger av hvor velfungerende de statlige institusjonene i landet er. Deskriptive analyser om bistandsallokeringen viser derimot ingen klare tegn til at kvalitet på myndigheter belønnes i form av økt bistand.

Før godt styresett ble en mer sentral del av bistandsarbeidet, hadde giverland en tendens til å gjøre bistand betinget av reformer i mottakerlandet. Dette forsøket på å løse politiske

problemer med tekniske løsninger har møtt hindringer når styringsinstitusjoner forsøkes reformert (Santiso, 2001). Uten å ta opp den underliggende maktfordelingen og uten å ta hensyn til forskjeller i kulturer, historie og forventninger, ender man trolig opp med ineffektive tiltak som ikke oppmuntrer til reelle politiske endringer. Derfor bør ny politikk fokusere på statsreformen ved å styrke styringssystemer og institusjoner i mottakerlandet.

Fra rundt 1990 har godt styresett fått en mer sentral del i utviklingssamarbeidet i verden. Innføringen av forutsetningen om godt styresett for å motta bistand kan tyde på økt vilje til å ta hensyn til den politiske dimensjonen av vekst og utvikling. Bistandsgivere forventer i større grad respekt for menneskerettigheter og institusjoner som tilrettelegger for demokratisk ansvarlighet i mottakerlandene (Hoebink, 2006). I nyere tid har givere som blant annet IMF og verdensbanken i større grad insistert på godt styresett som en forutsetning for bistand; en praksis som omtales som «selektivitet». En slik selektivitet i bistandsallokeringspraksisen kan bidra til økt fokus og vilje til økonomiske og sosiale reformer og derfor ha en positiv effekt på kvaliteten på myndighetene i mottakerlandene.

Selektivitet viser seg derimot å være vanskelig i praksis da høy grad av fattigdom og svakt styresett ofte henger sammen. Donorland står ovenfor et dilemma mellom fokuset på bistandseffektivitet og allokering til mottakerland med størst behov.

1.3 Forskningsformål og problemstilling

Burnside og Dollar (2000) bruker en ny database om utenlandsk bistand for å undersøke sammenhengen mellom utenlandsk bistand, økonomisk politikk og veksten i BNP per innbygger. De finner at bistand har en positiv innvirkning på veksten i utviklingsland med god finans-, penge- og handelspolitikk, men har liten effekt i nærvær av dårlig politikk. Videre finner Burnside og Dollar (2000) at kvaliteten på politikken har imidlertid bare en liten innvirkning på bistandsallokeringen.

Basert på funnene til Burnside og Dollar som presentert over, ønsker vi å se på hvorvidt den faktiske bistandsallokeringen har blitt mer sensitiv til kvaliteten på myndighetene i mottakerlandene. Oppgavens problemstilling har derfor blitt som følge: *Har kvaliteten på myndighetene blitt mer avgjørende for hvor mye bistand et land mottar etter funnene til Burnside og Dollar (2000) om sammenheng mellom effektivitet av bistand og kvalitet på*

myndigheter?

I forbindelse med denne problemstillingen kommer følgende forskningsspørsmål inn:

i. Blir kvaliteten på myndighetene belønnet av donorlandene?

ii. Har bistandsallokeringen blitt mer sensitiv til kvalitet på myndigheter over tid?

Mottakerlands behov og donorlands egeninteresser er kategorier som har vært sentrale for bistandsallokeringen. Vi ønsker derfor også å undersøke sensitiviteten til disse kategoriene. Følgende forskningsspørsmål vil derfor også besvares:

iii. Har bistandsallokeringens sensitivitet til mottakerlands behov og donorlands egeninteresser endret seg over tid?

For å besvare denne problemstillingen har vi valgt å avgrense tidsperioden vår til 1990 til 2019. Deretter har vi valgt å dele det opp i tre forskjellige tidsperioder, 1990 til 1999 som representerer perioden før funnene til Burnside og Dollar (2000). Perioden 2000 – 2009 er tiden etter artikkelen ble publisert. Ved å skille mellom disse to periodene vil vi kunne si noe om den umiddelbare endringen i allokeringspraksisen etter funnene til Burnside og Dollar. Det er derimot flere faktorer som kan begrense hvor raskt allokeringspraksisen endrer seg. Vi introduserer derfor en tredje periode, perioden fra 2010 til 2019, for å se på eventuelle langsiktige endringer i bistandsallokeringspraksisen.

Det er et bredt utvalg med studier som undersøker deskriptiv bistandsallokering. Vår masterutredning bidrar til litteraturen om deskriptive analyser om bistandsallokering ved at vi studerer endringen i bistandsallokeringspraksis over tre tidsperioder. Perioden 1990 til 2009 er mye studert i deskriptive analyser. Det er derimot færre studier som tar for seg perioden fra 2010 til 2019 og som ser på gjennomsnittlig bistandsallokering. Ved å studere alle disse periodene separat, vil våre analyser bidra til å gi innsikt i bistandsallokeringsutviklingen over en lengre tidsperiode.

1.4 Avgrensning

Grunnet masterutredningens tidsbegrensinger har vi måttet foreta avgrensninger i studiens utvalg. Vi har derfor valgt å se på ODA, og av den grunn har vi mottakerland som er

kvalifisert til å motta ODA i utredningen. En annen avgrensning er at vi kun ser på bilateral bistandstildeling hvor vi begrenser utvalget donorer til å gjelde åtte giverland. Vi ser ikke på enkeltland for seg selv, men vi ser på den gjennomsnittlige bistandsallokeringspraksisen for de donorlandene vi studerer. Ytterligere begrensninger er at vi ser på bistandsallokering mellom donorlandet og mottakerlandet som totalverdi og deler ikke bistanden inn i hvilken sektor den allokeres til. Som følge av tidsbegrensningen en masterutredning medfører, har kompleksiteten og antall faktorer som inngår i den kvantitative analysen blitt noe begrenset.

1.5 Struktur

Masterutredningen er bygd opp av seks kapitler. Kapittel to redegjør for funn fra litteraturen om bistandsallokering. Videre vil vi i kapittel tre vurdere og gjøre rede for datagrunnlaget oppgaven baserer seg på samt valg av mottaker- og donorland som studeres. I tillegg presenterer vi her deskriptiv statistikk for de variablene vi inkluderer. Kapittel fire presenterer først kort utfordringer man støter på i deskriptive analyser om bistandsallokering, samt ulike måter man kan håndtere disse utfordringene på. Videre forklarer vi hvordan datasettet vårt er satt sammen, og hvordan vi forsøker å løse de utfordringene som er diskutert tidligere i kapittelet. Til slutt redegjør vi i kapittel fire for estimeringsmetoden vi benytter oss av, antakelsene bak denne estimeringsmetoden og hvordan våre valg forsøker å sikre at disse forutsetningene er oppfylt. I kapittel fem presenterer vi resultatene våre og diskuterer funnene i lys av tidligere empirisk forskning. Avslutningsvis vil vi i kapittel seks presentere vår konklusjon på oppgavens problemstilling, inkludert forskningsspørsmålene før vi avslutningsvis fremlegger begrensninger og forslag til videre forskning.

2 Tidligere litteratur

Formålet med dette kapitlet er å gi innsikt i tidligere litteratur som ligger til grunn for denne utredningen. Her vil vi gi en oversikt over eksisterende litteraturen innen temaet og skape et grunnlag for å svare på oppgavens problemstilling.

2.1 Tidligere litteratur

Rollen til bistand i økonomisk vekst og utvikling har vært et gjennomgående tema siden suksessen til Marshallplanen i gjenoppbyggingen av Europa etter andre verdenskrig. En stor del av denne litteraturen er de deskriptive analysene om hvilke faktorer ved mottakerland som er bestemmende for bistandsallokeringen.

Det eksisterer en omfattende litteratur om de underliggende interessene bak bistandsallokering. Den tidlige litteraturen skilte gjerne mellom to konkurrerende kategorier i bestemmelsen av bistandsallokering – mottakerlandets behov for bistand og donorlandenes egeninteresse av allokering av bistand. McKinlay og Little (1978) analyserer interessene bak bistandsallokeringen for forskjellige land ved å benytte seg av dette rammeverket. De finner blant annet tegn på at Storbritannia forsøker å vedlikeholde sin innflytelsessfære gjennom bistand. På amerikanske data finner de at USA bruker bistand som et strategisk pressmiddel (McKinlay og Little, 1977). I en tverrsnittsanalyse ser Maizels og Nissanke (1984) på bistandsstrømmer til 80 mottakerland. Forfatterne finner at for multilaterale organisasjoner er driveren bak bistandsallokeringen i hovedsak mottakerlands behov for bistand. For bilaterale donorer finner de at også økonomiske, politiske og sikkerhetsmessige interesser påvirker bistandsallokeringen.

Utfordringen med denne todelte tilnærmingen til bistandsallokering er at man implisitt antar at de variablene som fanger opp mottakerlands behov ikke er korrelert med donorlands interesser. Dersom dette ikke er tilfellet,² vil de estimatene man observerer også speile partielleffekten av faktorer i den andre modellen det ikke kontrolleres for. I senere tid har det blitt standard prosedyre i deskriptive analyser av bistandsallokering å kontrollere for både mottakerlands behov og donorlands egeninteresse i en hybridregresjon.

²I tillegg til at variabler i den utelatte kategorien har en effekt på mengden bistand.

I en slik hybridregresjon finner Poe (1992) en signifikant effekt av både strategisk viktighet og mottakerlands behov på amerikansk bistandsallokering. Schraeder et al. (1998) ser både på variabler som fanger opp mottakerlands behov og donorlands egeninteresse i analysene om bistandsallokering for fire industrialiserte demokratier; Frankrike, Japan, Sverige og USA til afrikanske land på 1980-tallet. Funnene gjort av Schraeder et al. (1998) støtter tidligere funn i litteraturen om at strategiske og ideologiske faktorer er viktige drivere bak amerikansk bistandsallokering. På svensk bistandsallokeringsdata finner de at likhet i ideologi har en positiv sammenheng med mengden bistand som gis til mottakerland. I motsetning til vanlige funn i litteratur, finner ikke Schraeder et al. (1998) signifikante sammenhenger mellom mottakerlands behov og svensk ODA.

Et sentralt poeng som må belyses her, er tolkningen av de forskjellige variablene som benyttes i litteraturen. Schraeder et al. (1998) tolker bruttonasjonalprodukt per innbygger som et mål på økonomisk potensial og faller dermed inn under kategorien donorlands egeninteresse. Det vanlige i litteraturen er å se på bruttonasjonalprodukt per innbygger som mål på mottakerland sitt behov for bistand. Dersom man ser på BNP per innbygger som mål på mottakerlands behov, viser analysene til Schraeder et al. at mindre bistand allokeres til land som har høyere BNP per innbygger fra USA, Sverige og Frankrike; i samsvar med formålet med ODA.

Bermeo (2017) finner at det allokeres mer bistand til tidligere koloniland. Disse funnene støttes av Carey (2007) som observerer at både Frankrike og Storbritannia donerer mer bistand til sine tidligere koloniland. Videre viser Bermeo at land med høyere utvandring til donorlandet i gjennomsnitt får mer bistand. Andre dyadiske forhold spiller også en sentral rolle i bestemmelsen av bistandsallokeringen. Analysene til Lundsgaarde et al. (2010) viser sterk støtte for at bilateral handel har en positiv påvirkning på bilateral bistand.

2.1.1 Kvalitet på myndigheter og bistand

Dollar og Pritchett publiserte i 1998 en artikkel som diskuterte sammenhengen mellom bistand og økonomisk vekst. Forfatterne argumenterer for at når økonomien er åpen, har stabile makroøkonomiske omgivelser, eiendomsrettigheter i tillegg til effektive offentlige byråkratier som kan tilby nødvendige offentlige tjenester, så har bistand en stor effekt på både vekst og fattigdomsreduksjon (Dollar og Pritchett, 1998). Disse argumentene baserer

seg på funnene gjort i artikkelen av Burnside og Dollar (2000). Sammenhengen mellom bistand og økonomisk vekst er fortsatt tvetydig, og andre metoder, mekanismer og utvalg enn det Burnside og Dollar tok for seg er forsøkt testet, men denne diskusjonen faller utenfor formålet med oppgaven vår.³

Selv om litteraturen ikke finner entydige svar på effekten av bistand på vekst og hvilke mekanismer som driver denne eventuelle sammenhengen, er det mye som tyder på at funnene gjort av Burnside og Dollar (2000) har hatt politiske implikasjoner. Under den internasjonale konferansen om finansiering for utvikling– hvor Monterrey-erklæringen ble vedtatt - fremgår det at en fornuftig politikk og et godt styresett er sentralt for å sikre effektivitet av utviklingsbistand (United Nations, 2002). I Pariserklæringen av 2005 er et av punktene for økt effektivitet av bistand at mottakerland forbedrer egne institusjoner og på en bedre måte håndterer korrupsjon (OECD, 2005).

Som vi ser av litteraturen og diverse erklæringer, ble koblingen mellom kvalitet på myndigheter i mottakerland og bistand for fullt introdusert rundt tusenårsskiftet. Det fascinerende med artiklene til McKinlay og Little (1977, 1978) som introdusert tidligere, er at de testet for det de klassifiserte som politisk stabilitet og demokrati to tiår før disse temaene ble satt i fokus. Dette ble ikke vanlig praksis for de forfatterne som fulgte samme rammeverk som McKinlay og Little. I nyere litteratur om bistandsallokering har det derimot blitt standard å introdusere det tredje elementet som ofte refereres om som «Good Governance».

Alesina og Dollar (2000) gjennomfører deskriptive analyser av bistandsallokering i perioden 1970-1994 hvor de kontrollerer for både mottakerlands behov, donorlands egeninteresse og kvaliteten på myndighetene. I de aggregerte bilaterale analysene finner de at land som er ett standardavvik mer åpen enn gjennomsnittet mottar i snitt 20 prosent mer bistand, mens land som er ett standardavvik mer demokratisk enn gjennomsnittet mottar i snitt 39 prosent mer bistand. De finner derimot negativ, ikke-signifikant effekt av målene på rettsikkerhet og borgerfriheter på bistand. Analysene til Alesina og Dollar (2000) støtter også tidligere litteratur om at politiske og strategiske egeninteresser er viktige determinanter for bistandsallokeringen.

³For en diskusjon, se blant annet Dalgaard og Hansen (2001), Easterly et al. (2004) og Galiani et al. (2017).

For aggregerte bilaterale bistandsanalyser fra DAC-land i perioden 1991-2000, finner Neumayer (2003) støtte for at mer demokratiserte⁴ land mottar mer bistand. I motsetning til Alesina og Dollar (2000), finner Neumayer (2003) en signifikant negativ sammenheng mellom mål på rettsikkerhet og total bilateral bistand. I en tostegsanalyse for hvert separate donorland, viser funnene til Clist (2011) at donorland generelt belønner land med høy skåre på demokratimålet mer enn mottakerlands hensyn til menneskerettigheter med Frankrike som eneste unntak. Hoeffler og Outram (2011) finner at alle donorland allokere bistand basert på egeninteresse og mottakerlands behov, men med unntak av Storbritannia og Japan, er det lite fokus på mottakerlands økonomiske politikk og demokrati i bistandsallokeringen.

2.1.2 Tidsavhengig bistandsallokering

Fraværet av robuste sammenhenger som vist over, tyder på at estimatene er sensitive til hvilke donorland man studerer og hvilken tidsperiode man ser på. I en studie om bistandsallokering fra 22 donorland til 147 mottakerland, finner Claessens et al. (2009) resultater som tyder på at mottakerlands økonomiske behov og kvaliteten på myndigheter har blitt mer utslagsgivende over tid for hvor mye bistand landet mottar. Dollar og Levin (2006) sine funn støtter delvis funnene gjort av Claessens et al. ved at forholdet mellom rettsikkerhet og bistand har gått fra negativt til positivt fra perioden 1984-1989 til 2000-2003, men denne positive sammenhengen er kun signifikant for multilaterale organisasjoner.

Ikke alle finner at bistandsallokeringen har blitt mer selektiv. Berthélemy og Tichit (2004) finner at kvalitet på myndigheter fortsatt er utslagsgivende for hvor mye bistand DAC-land mottar, men de finner en signifikant reduksjon i sammenhengen mellom kvalitet på myndigheter og utviklingsbistand fra 1980-tallet til 1990. En mulig forklaring på dette er demokratiseringsprosessen som ofte kom ved en deltakelse i vestblokken under den kalde krigen (Berthélemy og Tichit, 2004). Videre tyder resultatene til Berthélemy og Tichit (2004) på at donorlands egeninteresse fortsatt er sentral i bistandsallokeringsvalg, men at fokuset har skiftet fra tidligere kolonier til en økning i favoriseringen av handelspartnere. Easterly (2007) studerer bistandsallokeringens sensitivitet til demokrati og korrupsjon

⁴Alesina og Dollar (2000) benytter politiske rettigheter som mål på demokrati, mens Neumayer (2003) operasjonaliserer målet på demokrati som en ikke-vektet sum av politiske rettigheter og borgerfriheter.

i tidsintervallet 1960 til 2003. Han finner i beste fall begrenset tegn til økt sensitivitet til kvalitet på myndigheter. Boschini og Olofsgård (2007) finner at slutten på den kalde krigen har hatt en negativ innvirkning på mengden bistand som allokeres, men ingen klar påvirkning på bistandsallokeringen. Bermeo (2017) finner tegn på at bistandsallokeringen i perioden etter 2001 beveger seg vekk fra vanlig bistandsallokeringspraksis under den kalde krigen.

Litteraturgjennomgangen illustrerer at deskriptive analyser av bistandsallokering har gitt lite konsistente resultater av estimerte effekter av ulike faktorer. Det kan være ulike grunner til nettopp dette. For det første baserer ulike analyser seg på forskjellige mottakerland og donorland og ikke minst tidsperiode. Valg av hvilke land man ser på i analysene kan være med på å påvirke resultatene selv om man studerer samme tidsperiode med samme variabler som andre studier. I tillegg er resultatene avhengig av ikke bare hvilke mål man inkluderer, men også hvordan målene operasjonaliseres.

3 Data

I dette kapitlet blir datagrunnlaget for masterutredningen presentert. Her presenteres variablene, hvor de er hentet fra og vi argumenterer for hvorfor nettopp disse variablene inngår i analysene våre. Donorlandene og mottakerlandene som studeres presenteres. Avslutningsvis vil vi drøfte studiens reliabilitet og validitet for datainnsamlingen.

3.1 Donorland og mottakerland i studien

I denne studien ser vi på bistandsallokeringen mellom 8 donorland og 119 mottakerland. Donorlandene vi inkluderer kan tenkes å representere tre forskjellige grupper med donorland. Norge, Sverige og Danmark representerer de som i litteraturen ofte omtales som “like-minded countries”. Spania, Frankrike og Storbritannia er tidligere kolonimakter og kan tenkes å ha andre interesser enn andre donorland. Tyskland og USA inkluderes da de er de to største donorlandene når man ser på den totale mengden allokert bistand.

For å få et representativt utvalg av mottakerland, har vi valgt land lokalisert på ulike kontinenter. Enkelte av mottakerlandene vi har inkludert, har blitt klassifisert som land i overgang i løpet av perioden vi studerer; det vil si mer utviklede land. I hovedanalysene vil disse landene inkluderes så fremt de har vært mottakere av offentlig utviklingsbistand i alle periodene vi studerer. Blant annet er ikke Ukraina med i utvalget da landet ble klassifisert som et mer utviklet land frem til 2005. Vi har sett oss nødt til å utelate Montenegro fra utvalget på grunn av manglende observasjoner i første og deler av andre periode. Dette skyldes at de var en del av Jugoslavia i tillegg til føderasjonen “Serbia og Montenegro” frem til 2006. Vi har derimot valgt å beholde Serbia da dette var det største av landene i Jugoslavia og føderasjonen. For å beholde Serbia, har manglende observasjoner blitt erstattet med observasjonene fra tidligere Jugoslavia og føderasjonen “Serbia og Montenegro”. Disse dataene er antatt å representere Serbia sin andel bedre enn de andre mindre landene i tidligere Jugoslavia. Tabell 3.1 viser en oversikt over mottakerland vi har inkludert fordelt over regioner.

Tabell J.1 i appendiks viser fordelingen av mottakerland vi inkluderer i våre analyser basert på BNP per innbygger i 1995, hentet fra OECD (u.å.). Kategorien minst utviklet

Tabell 3.1: Mottakerland

Asia	Europa	Latin-Amerika	Oseania	MENA	SSA
Afghanistan	Albania	Argentina	Fiji	Algerie	Angola
Armenia	Bosnia-Hercegovina	Belize	Papua Ny-Guinea	Djibouti	Benin
Aserbajdsjan	Moldova	Bolivia	Salomonøyene	Egypt	Botswana
Bangladesh	Nord-Makedonia	Brasil	Samoa	Irak	Burkina Faso
Bhutan	Serbia	Colombia	Tonga	Iran	Burundi
Filippinene	Tyrkia	Costa Rica	Vanuatu	Jemen	Elfenbenkysten
Georgia		Cuba		Jordan	Eritrea
India		Dominica		Libanon	Eswatini
Indonesia		Dominikanske Rep.		Libya	Etiopia
Kambodsja		Ecuador		Marokko	Gabon
Kasakhstan		El Salvador		Syria	Gambia
Kina		Grenada		Tunisia	Ghana
Kirgisistan		Guatemala			Guinea
Laos		Guyana			Guinea-Bissau
Malaysia		Haiti			Kamerun
Maldivene		Honduras			Kapp Verde
Mongolia		Jamaica			Kenya
Nepal		Mexico			Komorene
Pakistan		Nicaragua			Kongo, Dem Rep.
Sri Lanka		Panama			Kongo, Rep.
Tadsjikistan		Paraguay			Lesotho
Thailand		Peru			Liberia
Timor-Leste		St. Lucia			Madagascar
Vietnam		St. Vincent			Malawi
		Surinam			Mali
		Venezuela			Mauritania

er basert på de forente nasjoner sin klassifikasjon av minst utviklede land. Kriteriene for å klassifiseres som minst utviklet er i endring, men for perioden 1991 til 1999 var dette land med lav inntekt, med langsiktige vekstutfordringer som følge av lav utvikling i humankapital og/eller alvorlige strukturelle svakheter i landet (United Nations, u.å.).

3.2 Valg av avhengig variabel

3.2.1 ODA

Den avhengige variabelen i denne oppgaven er den offisielle utviklingsbistanden gitt fra donorland til mottakerland. Vi benytter oss av forpliktelser om utviklingsbistand i konstante 2019 dollar. Vi anser forpliktelser som et mer begrepsvalid mål på bistand enn faktiske utbetalinger, da faktiske utbetalinger også speiler mottakerlands kapasitet og villighet til å motta bistanden (Berthélemy, 2006; Berthélemy og Tichit, 2004). Forpliktelser tenkes å i bedre grad reflektere donorlands allokeringsvalg. Selv om man kan argumentere for at vedtak om utviklingsbistand ikke reflekterer bistandsallokeringen i praksis, anser vi denne potensielle svakheten som mer akseptabel enn utfordringer med at faktorer ved mottakerland er bestemmende for hvorvidt den tiltenkte allokeringen er gjennomførbar.

Diskusjonen om hvorvidt man skal bruke total bistand eller bistand per innbygger har fått mye plass i litteraturen om bistandsallokering. Neumayer (2003) argumenterer for at donorland velger hvor mye bistand som gis, og at bistand per innbygger ikke er det beste målet. I tilfellet hvor man utelukker manglende verdier og nullverdier, vil ikke valget om å bruke bistand per innbygger kontra total bistand påvirke estimert effekt av de andre inkluderte kontrollvariablene på bistand. Det eneste som endres i dette tilfellet er estimert effekt av populasjon på avhengig variabel.⁵ I denne oppgaven benytter vi oss av forpliktelser om bistand per innbygger som avhengig variabel.

3.3 Uavhengige variabler

I dette delkapittelet vil vi presentere de uavhengige variablene som vil inngå i både hovedanalysene og i sensitivitetsanalysene. I tillegg vil vi diskutere hvorfor de variablene

⁵Merk at dette gjelder i tilfellet hvor man benytter seg av årlige observasjoner. I våre analyser hvor vi ser på gjennomsnittverdier over 10-årsperioder (se seksjon 4.4.3) vil ikke estimatene være ekstatisk like.

vi inkluderer kan tenkes å ha en effekt på mengden bistand mottakerland mottar.

3.3.1 Mottakerlandets behov

3.3.1.1 Populasjon

Folketallet i mottakerlandene inkluderes som forklaringsvariabel for å kontrollere for forskjeller i størrelser mellom mottakerland. I tillegg har tidligere studier vist tegn på systematisk skjevhet i bistandsallokeringen ved at land med lavere innbyggertall mottar mer bistand per innbygger enn mer folksomme land (Burnside og Dollar, 2000; Isenman, 1976). Populasjonsdataen er i hovedsak hentet fra Verdensbankens “World development indicators”, heretter WDI (World Bank, 2021a). For Eritrea er det hentet data fra de forente nasjoner for perioden 2012-2019 (United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, 2019).

Neumayer (2003) argumenterer for at lavere bistandsallokering per innbygger i større land kan skyldes ulike årsaker. For det første kan det være forventet avtakende marginalnytte av bistand med hensyn på populasjonen. Det kan også være slik at den relative viktigheten av land med lavere populasjon er høyere enn for land med høyere innbyggertall. Dette kan komme av at alle land har én stemme hver i internasjonale organisasjoner og at donorland derfor har mer påvirkningskraft på andre lands stemmegivning ved valg i internasjonale organisasjoner per krone gitt i bistand hos land med lavere innbyggertall enn hos de med høyt innbyggertall (Neumayer, 2003). I lys av økonomiske interesser vil det *ceteris paribus* være gunstig å allokere mer til store land hvor det potensielle markedet for donorland er større.

3.3.1.2 Fattigdom

Formålet med bistand er nettopp å promotere økonomisk utvikling og velferd i utviklingsland. For at dette skal oppnås må bistand allokere på en slik måte at det treffer de utviklingslandene som har mest behov for bistand. Det har derimot vist seg å være vanskelig å etablere et internasjonalt anerkjent mål på bistandsbehovet i utviklingsland, og donorland kan ha ulike oppfatninger om hvilke mål som bør benyttes. I litteraturen er det forsøkt å benytte både økonomiske og ikke-økonomiske mål på mottakerlands behov, men det mest vanlige målet er bruttonasjonalprodukt per innbygger, heretter BNP per

innbygger. Vi vil i hovedanalysene følge det mest vanlige målet og benytte BNP per innbygger som mål på mottakerlands behov. BNP er kjøpekraftjustert og målt i konstante 2017 dollar for å isolere endringene som skyldes økt økonomisk velstand og ikke prisstigning. Ved å kjøpekraftjustere BNP vil verdiene fra ulike land være mer sammenlignbare og i større grad speile den faktiske økonomiske velferden i mottakerlandene.

Dataen på BNP per innbygger er i hovedsak hentet fra WDI (World Bank, 2021b). For observasjoner hvor vi har manglende verdier, har vi benyttet data fra Maddison Project (i Gapminder, 2021) og Penn World Table (i Gapminder, 2021) målt i konstante 2017 dollar, kjøpekraftjustert. En utfordring ved å benytte seg av ulike kilder for BNP er avvik i resultatene som følge av forskjellige metoder. Når vi studerer BNP-tallene fra de ulike kildene, ser vi likhet både i tallmengde og i utvikling over tid for faktiske observasjoner fra de ulike kildene. Dette signaliserer at de verdiene fra de ulike kildene er sammenlignbare, og øker troverdigheten til denne håndteringen av manglende data i hovedkilden.

Utfordringen med å benytte BNP per innbygger som mål, er at det i sin rene form ikke tar hensyn til fordelingen i økonomien, samtidig som det ikke fanger opp alle faktorer som påvirker velferd. Dette kan føre til problemer med skjevhet som følge av utelatte variabler. En annen utfordring er at dersom bistand faktisk har en effekt på velferden i økonomien, vil introduksjon av BNP per innbygger som forklaringsvariabel gi opphav til simultanitetsskjevheter i estimatene.⁶ Vi benytter oss av forventet levealder, dødelighetsrate per 1000 levende fødsler og “Human Development Index”, heretter HDI, hvor sistenevnte er et samlemål som fanger opp forventet levealder, BNI per innbygger og antall år med faktisk og forventet utdanning som alternative mål på fattigdom for å se om sensitiviteten til denne kategorien og andre kategorier er robust. Data er hentet fra Verdensbankens database (2021c).

3.3.1.3 Naturkatastrofer

Land som opplever store ødeleggelser av naturkatastrofer, vil ha større behov for utenlandsk hjelp. For å fange opp denne økningen i økonomiske behov, inkluderer vi totalt antall personer påvirket, skadet eller som har mistet livet som følge av naturkatastrofer i et gitt land. Dataene er hentet fra den internasjonale katastrofedatabasen (Centre for Research

⁶Simultanitetsutfordringer diskuteres i delkapittel 4.4.4.5.

on the Epidemiology of Disasters og UClouvain, 2022). Verdiene logtransformeres for å redusere påvirkningen av ekstreme verdier.⁷

3.3.1.4 Borgerkrig

Vi kontrollerer for hvorvidt det var borgerkrig i mottakerlandet i årene vi studerer. Ideen bak dette målet er at land med borgerkrig har økt behov for økonomisk støtte som følge av konsekvensene av disse borgerkrigene. Dataene på borgerkrig er hentet fra UCDP/PRIO Armed Conflict Dataset versjon 21.1 (Gleditsch et al., 2002; Pettersson et al., 2021). Vi benytter oss av data hvor side A av konflikten er myndighetene og side B er en opprørsgruppe, og borgerkriger hvor det har vært minst 25 kamprelaterte dødsfall for et gitt år.

I datasettet med årlige verdier er borgerkrig en dummyvariabel lik én dersom det er borgerkrig i landet. Når vi da tar gjennomsnittsverdier som diskutert i kapittel 4, kan man tolke verdien én som situasjonen hvor det har vært borgerkrig i alle årene i 10-årsperioden.

3.3.2 Donorlands egeninteresse

3.3.2.1 Geografisk distanse

Den geografiske distansen mellom hovedstedene i donorlandet og mottakerlandet inkluderes som mål på donorlandets egeninteresse. Bruken av denne variabelen er utbredt i annen litteratur om bilaterale relasjoner, slik som i gravitasjonsmodellen for internasjonal handel (Bergstrand, 1985), men er ikke like utbredt i bistandslitteraturen. Distansemålet vi benytter oss av er hentet fra CEPII (2005a) og måler distansen mellom hovedstaden i donorland og hovedstaden i mottakerland.

Hvilken retning effekten av økt distanse har på bistandsallokering er ikke *a priori* gitt. På den ene siden kan det tenkes at donorland ønsker å styrke innflytelsen i regionen gjennom bistand og fordi landforholdene i nærområdet tenkes å ha større innflytelse på donorlandet (Lundsgaarde et al., 2010). Dersom donorland derimot ønsker å styrke innflytelsen i andre fjernere regioner, vil man observere en positiv sammenheng mellom distanse og bistandsallokering. Samtidig kan det være slik at donorland har en bedre

⁷Manglende verdier er erstattet med 0. Vi har addert 1 til hver verdi for hver periode før verdiene ble logtransformert, for å ikke miste observasjoner ved transformeringen.

forståelse for behovene til land som er geografisk nærmere, og som følge av økt fokus på effektivitet i bistandsallokering doneres mer til disse landene.

3.3.2.2 Politisk forbindelse

Politiske forbindelser mellom donorland og mottakerland kan tenkes å påvirke allokeringen av utenlandsk bistand. Blant annet finner Hoeffler og Outram (2011) at det gjennomsnittlige donorlandet gir mer bistand til land hvor FN-stemmene er i samsvar med stemmegivningen til Frankrike og Japan. Dette målet på FN-vennskap skal fange opp geopolitiske relasjoner mellom donorland og mottakerland. Alesina og Dollar (2000) argumenterer for at målet kan tolkes på to måter. For det første kan det tenkes at bistand brukes for å kjøpe FN-stemmer. Den andre tolkningen, som Alesina og Dollar (2000) argumenterer for er den mest troverdige, er at samsvar i FN-stemmer reflekterer den politiske relasjonen mellom donorland og mottakerland, og at det er denne politiske relasjonen som påvirker bistandsallokeringen. Første tolkningen trekker i retning av en positiv sammenheng mellom distansen i stemmegivning og bistand, den andre tolkningen taler for en negativ sammenheng.

Vi følger Alesina og Dollar (2000) og inkluderer en variabel som måler likheten i stemmegivning under FN-valg mellom donorland og mottakerland som mål på politiske forbindelser. I stedet for å benytte korrelasjonen i stemmegivningen mellom donorland og mottakerland slik Alesina og Dollar gjør, benytter vi oss av ideal-punktindikatoren utarbeidet av Bailey et al. (2017). Målet kalkuleres basert på hvor land befinner seg i forhold til en amerikanskbasert verdensorden. Eksempelvis var dette under den kalde krigen øst-vest-konflikten. Bailey et al. (2017) argumenterer for at dette målet er mer begrepsvalid enn alternative mål på utenrikspolitiske preferanser. Vi inkluderer absoluttverdien av distansen i FN-stemmegivningen mellom mottakerland og donorland da det antas å være distansen mellom donorlands og mottakerlands stemmegivning som påvirker allokeringen av bistand, og ikke hvorvidt mottakerlandet er politisk på høyre- eller venstresiden av donorlandet.

3.3.2.3 Handel

Som mål på kommersielle interesser inkluderer vi eksport fra donorlandet til mottakerlandet og donorlands import fra mottakerlandet som forklaringsvariabel. Tidligere analyser på deskriptiv bistandsallokering har fokusert på eksport fra donorland til mottakerland eller total handel mellom donorland og mottakerland. Ved å inkludere eksport og import separat, vil vi kunne estimere effekten av hver enkelt på bistandsallokeringen. I litteraturen argumenteres det for at koblingen mellom eksport og bistand kan skyldes ulike grunner. Lundsgaarde et al. (2010) argumenterer blant annet for at motivasjonen bak økt bistandsallokering til handelspartnere kan være for å sikre tilstrekkelig valuta for videre handel, styrke eksportmarkedet, styrke mulighetene for etablering av bedrifter i mottakerland, eller en kombinasjon av disse. Litteraturen peker også på at bistand kan allokere til land med lavere initiell import fra donorlandet i håp om å styrke dette i fremtiden (LLoyd, McGillivray, Morrissey, & Osei, 2000, i Clist, 2011, s. 1730). Ifølge Bermeo (2017) kan donorland favorisere mottakerland de importerer mer fra for å øke kvaliteten på importen i fremtiden.

Selv om diskusjonene over tyder på at retningen på endringen i bistandsallokeringen med hensyn på eksport ikke er gitt, forventer vi basert på tidligere funn i litteraturen⁸ en positiv sammenheng mellom eksport og allokering av bistand. I denne oppgaven benyttes eksportdata og importdata fra IMF (2021). Dataene er konvertert til konstante 2010-priser ved bruk av den amerikanske konsumprisindeksen.⁹ Serbia har fått tildelt verdiene fra Jugoslavia og føderasjonen "Serbia og Montenegro" i perioden vi studerer i tilfeller med manglende verdier for Serbia.

Det er derimot ikke uten problemer å kontrollere for eksport fra donorland til mottakerland. Inkluderingen av eksport fra donorland til mottakerland som forklaringsvariabel leder potensielt til simultanitetsskjevheter (Berthélemy, 2006). Disse mulige simultanitetsegenskapene mellom bistand og eksport vil føre til OLS-estimer som er skjeve oppover. Berthélemy (2006) argumenterer for at forpliktelser om bistand ikke er like utsatt for simultanitetsutfordringer som diskutert over, og vi anser derfor denne

⁸Se blant annet Berthélemy (2006).

⁹Regresjonene er også gjennomført hvor amerikanske BNP-deflatoren er benyttet for å konvertere eksport og import til konstante 2010 priser. Dette gir ikke store endringer i estimatene. Utfordringer med målefeil diskuteres i delkapittel 4.4.4.3.

mulige simultanitetsskjevheter som lav.¹⁰

3.3.2.4 Kolonihistorie

I lys av donorlands interesser kan det være både økonomiske, politiske, sosiale og strategiske faktorer som gjør at tidligere koloniland mottar mer bistand enn andre tilsvarende land som ikke var koloniland. Man skal heller ikke undervurdere effekten av ytre påvirkninger og skyldfølelse i spørsmålet om erstatning til tidligere kolonistater. Piketty (2021) er en av aktørene som diskuterer økonomisk kompensasjon for tidligere kolonihistorier og undertrykkelse og utnyttelse av befolkningen og landområder. Slike diskusjoner kan stimulere til økt bistand til tidligere koloniland.

I denne oppgaven benytter vi oss av en dummyvariabel lik 1 i tilfellet hvor mottakerlandet var en tidligere koloni av donorlandet. Dataene er hentet fra CEPII (2005b). Liberia er i CEPII-datasettet oppført som kolonisert av Frankrike. Etter en gjennomgang av kilder (Ertan et al., 2016) har vi funnet grunnlag for å ikke notere Liberia som tidligere fransk koloni.¹¹

3.3.2.5 Innvandring

Innvandring har vært opphav til diskusjoner og konflikter i vestlige land i lang tid. Moriconi et al. (2022) observerer i sin studie at en større andel av lavt utdannede innvandrere bidrar til økt stemmegivning for nasjonalistiske partier blant befolkningen. En løsning på disse utfordringene har for industrialiserte land vært å implementert et sett med politiske tiltak for å redusere innvandring (Bermeo og Leblang, 2015). Det er knyttet både økonomiske og sosiale kostnader til disse politiske tiltakene og de sosiale konfliktene som kan oppstå som følge av økt innvandring. Bistand har blitt introdusert i litteraturen som en mulig faktor for å redusere disse økonomiske og sosiale kostnadene.¹²

Allokeringen av bistand kan blant annet brukes som et middel for å styrke økonomiske og sosiale strukturer i mottakerland med mye utvandring. Ideen her er at dersom økonomiske og sosiale strukturer i disse mottakerlandene styrkes, vil behovet for å migrere reduseres,

¹⁰Simultanitetsutfordringer diskuteres nærmere i delkapittel 4.4.4.5

¹¹Olsson (2009) inkluderer Liberia som tidligere amerikansk koloni, og illustrerer at det ikke er et entydig svar på hvorvidt Liberia ble kolonisert og i så fall av hvilket land.

¹²Se blant annet Bermeo og Leblang (2015) og Gamsø og Yuldashev (2018).

og donorlandene vil kunne redusere kostnadene tilknyttet sosiale konflikter og politiske tiltak som diskutert ovenfor.

For å undersøke hvorvidt innvandring påvirker bistandsallokeringen, inkluderes innvandring fra mottakerland til donorland som uavhengig variabel. I motsetning til dataene for naturkatastrofer endrer vi ikke manglende verdier til nullverdier, men vi adderer 1 før logtransformering for å ikke miste observasjoner. Grunnen til at vi ikke endrer manglende verdier til nullverdier er fordi disse kan skyldes mangelen på rapportering. Innvandringsdata fra 1995 til 2019 er hentet fra OECD (2019).¹³

3.3.3 Institusjoner

Som diskutert i delkapittel 2.1.1 har det blitt mer vanlig å kontrollere for kvalitet på myndigheter i deskriptive analyser av bistandsallokering. En utfordring med slike mål på kvaliteten på myndigheter, er at de ikke nødvendigvis reflekterer de faktiske forhold i et land. For det første er det ikke klart hva kvaliteten på myndigheter betyr, og hva som anses som høy kvalitet kan variere fra land til land og avhenger blant annet av kulturen, verdiene og historien til landene. Ettersom vi i denne oppgaven ser på bistandsallokeringen i lys av donorlandenes valg og avveininger, benytter vi oss av mål det er rimelig å tenke seg at donorland har tilgang på, som måler faktorer som donorland anser som gode og viktige kvaliteter og som donorland tenkes å benytte seg av i bestemmelsen av bistandsallokeringen.

3.3.3.1 Friheter, rettigheter og demokrati

Som mål på demokrati benytter vi oss av politiske rettigheter og borgerfriheter hentet fra Freedom House (2022). Dataene produseres av interne og eksterne analytikere, samt andre aktører fra akademia og menneskerettighetsorganisasjoner. Politiske rettigheter kan ses på som individenes mulighet til å delta sosialt og politisk og måles basert på spørsmål om for eksempel politisk pluralisme og politisk deltakelse, funksjonaliteten til myndighetene og valgprosessen. Borgerfrihet kan forstås som frihet fra undertrykkelse, utdannings- og religionsfrihet og like muligheter, og måles her på bakgrunn av spørsmål rundt rettssikkerhet, frihet fra undertrykkelse, organisatoriske rettigheter, selvbestemmelse

¹³Serbia har fått tildelt dataene fra tidligere Jugoslavia og fra tiden som "Serbia og Montenegro".

og individuelle rettigheter (Freedom House, 2015).

Variablene måles hver for seg på en skala fra 1 (best) til 7 (dårligst). På grunn av høy korrelasjon mellom målene, vil det være problematisk å inkludere begge samtidig i analysene. Vi følger derfor Neumayer (2003) og inkluderer summen av målene på politiske rettigheter og borgerfrihet for hvert mottakerland for hvert år. Denne frihetsindeksen reverseres slik at 2 er dårligst kvalitet på myndighetene og 14 er best kvalitet.

Selv om frihetsindeksen representerer viktige aspekter ved menneskerettigheter, speiler den kun til en viss grad opp fravær av politisk vold og terror gjennom målet på borgerfrihet. For å fange opp den delen av menneskerettigheter som omhandler personlig integritet, inkluderer vi Political Terror Scale (Gibney et al., 2021) som forklaringsvariabel. Personlige integritetsrettigheter er et omfattende begrep, men kan forstås som retten til fravær av tortur, mord og fengsling basert på en persons synspunkt (Poe og Tate, 1994), eller annen type tvang fra myndighetene. Selv om det er en viss overlapp mellom variablene personlige integritetsrettigheter og frihetsindeksen, er det en klar distinksjon mellom dem. Poe og Tate (1994) argumenterer for at myndigheter som bryter de personlige integritetsrettighetene, begår de mest uhørte og alvorlige forbrytelsene mot menneskeheten.

Målet på respekt for personlige integritetsrettigheter vi benytter oss av er det aritmetiske gjennomsnittet av de tre Purdue Politiske terrorskalaene fra Amnesty International, U.S. State Department og Human Rights Watch. Dersom det er manglende verdier på én av skalaene, tas gjennomsnittet av de to resterende. I tilfellet hvor vi har manglende verdier på to av skalaene benyttes den gjenværende observasjonen som mål på personlige integritetsrettigheter. Skalaen går fra 1 til 5, hvor 5 er størst mulig respekt for personlige integritetsrettigheter (best kvalitet).

Dersom funnene til Burnside og Dollar (2000) har hatt innvirkning på bistandsallokeringspraksisen, forventer vi en mer selektiv bistandsallokering etter artikkelen ble publisert.

Som diskutert innledningsvis, er det vanskelig å definere hva som menes med kvalitet på myndigheter og enda vanskeligere er det å kvantifisere disse målene. Vi gjennomfører sensitivitetsanalyser der vi i stedet for frihetsindeksen benytter oss av målet på demokrati

fra Polity IV. Vårt foretrukne mål på demokrati er målet på borgerfriheter og politiske rettigheter fra Freedom House, da dette er tilgjengelig for flere land enn målet fra Polity IV. I andre sensitivitetsanalyser vil vi også se hvorvidt bistandsallokeringen har vært sensitiv til kontroll over korrupsjon. Målet på kontroll over korrupsjon er hentet fra “Worldwide Governance Indicators” (2021d), heretter WGI.

3.3.3.2 Regulatorisk kvalitet

Vi inkluderer også mål på regulatorisk kvalitet hentet fra World Bank (2021e) som mål på kvalitet på myndigheter. Verdiene på dette målet er standardisert, hvor høyere verdi indikerer bedre kvalitet på myndighetene. Regulatorisk kvalitet måler myndighetenes evne til å formulere og implementere politiske tiltak som fremmer vekst i privat sektor. Målet tar blant annet opp investeringsfrihet, hvorvidt de økonomiske institusjonene er preget av rettferdig konkurranse og lignende.

Argumentasjonen for å inkludere regulatorisk kvalitet er todelt. For det første er effekten av regulatorisk kvalitet på bistandsallokering en interessant sammenheng å studere, da den måler kvalitet på økonomiske institusjoner. Økonomiske institusjoner er sentrale for økonomisk vekst og utvikling i et land, samtidig som det kan være av direkte interesse for donorlandene ved at lav kvalitet på økonomiske institusjoner har en mulig påvirkning på utenlandske direkteinvesteringer og andre etableringer i mottakerland. Dette vil bidra til å gi innsikt i bistandens sensitivitet med hensyn på hvor godt mottakerland legger til rette for vekst i privat sektor. Samtidig vil disse variablene kunne gi opphav til skjeve estimater dersom de ikke inkluderes ved at de gjerne er korrelert med målene som fanger opp politiske institusjoner.

De målene vi benytter oss av på kvalitet på myndigheter er ikke i samsvar med målene til Burnside og Dollar (2000), men samsvarer mer med oppfølgingsartikkelen fra 2004 (Burnside og Dollar, 2004). En av grunnene til at vi har valgt å benytte oss av regulatorisk kvalitet som mål på økonomiske institusjoner hvor de har benyttet seg av hvor åpent landet er, budsjettunderskudd og inflasjon i sine første analyser, er at sistnevnte mål i større grad fanger opp *resultatet* av økonomisk politikk og ikke den økonomiske politikken *per se*.

Tabell 3.2: Deskriptiv statistikk

	Gjennomsnitt	SD	Min	Max	N
<i>Avhengig variabel</i>					
Bistand per innbygger (ln)	-0.33	2.12	-7.38	5.34	2660
<i>Mottakerlands behov</i>					
Populasjon (ln)	15.90	1.87	11.16	21.04	2660
Human development index	0.57	0.14	0.24	0.84	2522
Forventet levealder	64.31	9.20	33.98	79.50	2653
Dødelighetsrate	45.98	31.14	4.27	162.03	2660
BNP per innbygger (ln)	8.47	0.88	6.23	10.22	2660
Naturkatastrofe (ln)	10.83	3.02	0.00	18.65	2660
Borgerkrig	0.22	0.34	0.00	1.00	2660
<i>Donorlands interesser</i>					
Geografisk distanse (ln)	8.76	0.53	6.56	9.78	2660
Eksport (ln)	17.48	2.46	9.82	26.06	2654
Import (ln)	16.78	3.25	5.15	26.76	2644
Koloni (dummy)	0.11	0.31	0.00	1.00	2660
Innvandring (ln)	4.73	2.66	0.00	12.06	2380
FN-valg	1.97	0.78	0.05	4.75	2655
<i>Kvalitet på myndigheter</i>					
Demokrati	7.75	3.11	2.00	14.00	2660
Polity IV	4.36	3.29	0.00	10.00	2439
Personlig integritet	3.17	0.93	1.00	5.00	2655
Kontroll over korrupsjon	-0.53	0.57	-1.69	1.18	2655
Regulatorisk kvalitet	-0.47	0.60	-2.20	0.99	2655

3.4 Forskningskvalitet

Et grunnleggende spørsmål i alle studier er påliteligheten til dataene. Det er derfor vi i dette delkapittelet vil gjøre en vurdering av dataens reliabilitet og validitet i vår masterutredning. Begge deler er avgjørende for at vi skal kunne ha tillit til analysene vi utfører senere i oppgaven.

Reliabilitet knytter seg til undersøkelsens data; hvilke data som brukes, hvordan de samles inn, og hvordan de bearbeides (Johannessen et al., 2010). Hvis de samme målingene gjentas flere ganger under samme forhold med samme resultat, er det høy reliabilitet. Reliabilitet kan derfor testes ved etterprøving. For å oppnå god reliabilitet må måleparameterne og målemetodene være entydige, slik at det ikke er tvil om hva som skal måles, og hvordan det skal måles. Reliabilitet sier noe om man måler på rett måte (Olsson, 2011).

Validitet er relatert til gyldigheten i studien og sier noe om hvor godt datamaterialet illustrer kjernen i de problemstillinger som studien skal belyse (Olsson, 2011). Målet er å samle inn relevant data for å svare på forskningsspørsmålene, og å inkludere alle de data som er av betydning. Vi skiller mellom ekstern og intern validitet. Ekstern validitet handler om hvorvidt resultatene kan overføres til andre situasjoner og utvalg. Intern validitet handler om hvorvidt resultatene er gyldige for det fenomenet og utvalget som er undersøkt. Validitet er et uttrykk for om man måler mest mulig det man ønsker å måle. Man oppnår høy validitet når man måler mest mulig direkte de forhold man er interessert i.

3.4.1 Pålitelighet (Reliabilitet)

Pålitelighet avhenger av både reproduksjon og konsistens, altså etterprøvbarehet. Fordi dataene masteroppgaven vår baserer seg på er tilgjengelig for alle og kan nås og lastes ned direkte fra kildene vi har brukt, kan resultatene våre replikeres. Endringer og justeringer vi har foretatt oss er beskrevet i detalj for å sikre åpenhet og etterprøvbarehet. Vi benytter oss av data generert av ansvarlige institusjoner som OECD, Verdensbankens databank, FN, Freedom House samt IMF med pålitelige prosedyrer for innsamling av data for å sikre høy grad av pålitelighet.

3.4.2 Troverdighet (validitet)

Validiteten i denne oppgaven måles ved om metoden og dataene som brukes er hensiktsmessige for å svare på forskningsspørsmålet. Både intern og ekstern validitet er viktig for å gi nøyaktige og generaliserbare resultater. Effektene vi studerer er komplekse, og vi står overfor visse interne validitetsbegrensninger med hensyn til å trekke konklusjoner om årsakssammenhenger, men dette er heller ikke målet vårt. Analysens enkle natur tillater oss ikke å påstå kausalitet, men kan likevel gi interessante og gyldige resultater på et mer generelt nivå.

Ved å tilstrebe høy ekstern validitet kan vi i større grad generalisere våre resultater fra utvalget i studien til hele populasjonen. Dette er til stede hvis forskningen har klart å etablere beskrivelser, begreper, fortolkninger og forklaringer som kan brukes på andre felt (Johannessen et al., 2010). Valget om hvilke mottakerland og donorland vi skal se på, har blitt gjort med hensyn til å få et representativt utvalg. Likevel kan vi ikke garantere at utvalget er representativt for populasjonen med mottakerland og donorland, og studiet vil derfor kunne ha svekket ekstern reliabilitet. Hvorvidt masteroppgavens resultater har overføringsverdi, synes derimot demonstrert gjennom et stort utvalg.

4 Metode

I metodekapittelet gjøre vi rede for metoden som er benyttet i denne masterutredningen. Innledningsvis presenteres noe av metodebruken i tidligere forskning, før vi videre tar for oss de økonometriske utfordringene. I dette kapittelet har vi tatt konsekvente valg for hvilke metoder som er brukt for å kunne besvare forskningsspørsmålet best mulig.

4.1 Minste kvadraters metode

I dataanalyse er regresjonsanalyse et mye benyttet verktøy for å studere forholdet mellom variabler. Den mest benyttede metoden, som også vi benytter i denne masterutredningen, er minste kvadraters metode (OLS). Denne estimerer sammenhengen mellom en eller flere uavhengige variabler og en avhengig variabel. Her måler man hvor godt modellen passer ved å minimere det kvadrerte avviket mellom regresjonslinjen og de observerte punktene.

$$Y_{dmt} = \alpha + \beta_1 x_{dmt} + \epsilon_{dmt} \quad (4.1)$$

$$Y_{dmt} = \alpha + \beta_1 x_{1,dmt} + \theta_1 x_{2,dmt} + \gamma_1 x_{3,dmt} + \mu_{dmt} \quad (4.2)$$

Likning 4.1 viser en enkel regresjonsmodell hvor vi kun har en uavhengig variabel, x , som påvirker den avhengige variabelen. Både den avhengige og uavhengige variabelen avhenger av hvilken dyade med donorland d og mottakerland m man studerer, og ved hvilket tidspunkt t man observerer verdiene. Likning 4.2 viser en multippel regresjonsmodell hvor flere uavhengige variabler påvirker den avhengige variabelen. α er konstantleddet i likningen og beskriver gjennomsnittlig verdi på avhengig variabel hvis verdiene på alle inkluderte uavhengige variabler er null. β , θ og γ er estimerte effekter av henholdsvis x_1 , x_2 og x_3 på den avhengige variabelen, og forteller oss noe om retningen samt størrelsen på hvordan de uavhengige variablene påvirker den avhengige variabelen. Til slutt har man feilleddet, μ_{dmt} som representerer andre ikke-inkluderte faktorer som påvirker den avhengige variabelen.

For at OLS skal gi forventningsrette estimatorer, er det viktig at flere forutsetninger er oppfylt. Det er fire nødvendige forutsetninger som må være tilfredsstillt for at estimerte

effekter skal være forventningsrette; linearitet i parameterne, tilfeldig utvalg, ingen perfekt kollinearitet og “zero conditional mean”. Når disse fire forutsetningene er oppfylt vil man kunne tolke resultatene kausalt. Dersom også den femte forutsetningen om homoskedastisitet er tilfredsstilt, vil modellen være effektiv og vi vil da ha de beste lineære forventningsrette estimatorene (BLUE). Disse fem forutsetningene kalles samlet for «Gauss-Markov-forutsetningene», og vil diskuteres nøyere og kobles opp mot våre valg i oppgaven i delkapittel 4.4.4.

4.2 Manglende verdier og nullverdier

Det er tilknyttet en del økonometriske utfordringer med det store antallet manglende verdier for den avhengige variabelen i deskriptive analyser om bistandsallokering. Hvordan man velger å behandle disse manglende verdiene på, kan få store konsekvenser for estimatene. Når vi studerer datasettet, ser vi at i tilfeller hvor man har få observasjoner av bistand mellom donorland og mottakerland for tidsperioden vi studerer, er bistanden som faktisk allokeres av lav størrelse. Samtidig ser vi at dersom antall gjeldende observasjoner er høye mellom donorland og mottakerland for tidsperioden vi studerer, så kan manglende verdier være i et tidsintervall hvor faktiske observasjoner ellers er av stor størrelse. Den lave systematikken i manglende verdier gjør det problematisk å anta at disse er tilsvarende null og ikke forekommer som følge av blant annet manglende rapportering. OECD har ansvar for kvalitetssikringen av tallene, men det er de individuelle donorlandene som står for rapporteringen.

Det som ofte forekommer som alternativ for å løse disse utfordringene med manglende verdier, er å sette manglende verdier lik null for så å tillegge hver observasjon en marginal tallverdi.¹⁴ Dette gjør at man får en tallverdi større enn null for hver observasjon, slik at logaritmisk transformering av avhengig variabel er gjennomførbar uten å miste observasjoner. Dette alternativet er derimot ikke uten problemer. Ved å addere en vilkårlig lav verdi på den avhengige variabelen, introduserer man verdier i analysene som ikke speiler den virkelige bistandsallokeringen.

En behandling av manglende verdier som diskutert ovenfor vil føre til et stort antall

¹⁴Se blant annet Alesina og Dollar (2000) og Kuziemko og Werker (2006).

nullverdier som må håndteres. Disse nullverdiene kan ses på som en hjørneløsning¹⁵ hvor den avhengige variabelen har en kontinuerlig fordeling for $y > 0$, men med en positiv sannsynlighetsmasse i $y = 0$ (Wooldridge, 2010, s. 667-668).

Det er ulike måter man kan løse utfordringen med et stort antall nullverdier på. Den ene løsningen som er tilgjengelig er å se vekk fra de observasjonene som har nullverdier. Utfordringene med denne tilnærmingen er at utvalget bestemmes basert på donorlands valg om å gi bistand til gitte mottakerland i enkelte perioder. Dersom valget om å gi bistand er korrelert med ikke-observerbare faktorer som påvirker hvor mye man får i bistand, vil vi sitte igjen med et endogent valgt utvalg og vi vil kunne observere skjeve OLS-estimer. Det andre valget er å inkludere de observasjonene som har nullverdier på den avhengige variabelen. Denne tilnærmingen vil være utfordrende dersom valget om å ikke gi bistand er et resultat av ikke-tilfeldig bistandsallokeringsprosess (McGillivray, 2003). Blant annet vil sistnevnte løsning ifølge Wooldridge (2010, s. 668) lede til estimeringsutfordringer i lineære modeller fordi $E(y|x)$ ikke kan være lineær i vektoren med kontrollvariabler dersom variasjonsbredden ikke er tilstrekkelig begrenset. På grunn av høy varians i enkelte av kontrollvariablene som inkluderes i våre analyser, er det rimelig å anta at dette vil utgjøre en økonometrisk utfordring som må håndteres tilstrekkelig.

4.3 Metodebruk i tidligere forskning

4.3.1 Økonometriske modeller

Ikke alle land som er berettiget til å motta ODA, mottar denne økonomiske støtten. Donorlandene bestemmer selv både hvilke mottakerland de ønsker å allokere bistand til blant de mottakerlandene som er kvalifisert til å motta bistand, og hvor mye bistand som skal allokere. Bistandsallokeringsprosessen kan derfor ses på som en tostegsprosess hvor donorland først bestemmer hvorvidt landet skal være et partnerland. I det andre steget bestemmer donorlandene hvor mye bistand partnerlandet skal motta basert på et sett med karakteristika ved mottakerlandene. Hvis man erstatter de manglende verdiene med nullverdier i avhengig variabel som diskutert i delkapittel 4.2, kan mottakerland med

¹⁵ I litteraturen har dette blitt omtalt som bistandsallokerings naturlige sensureringsutfordringer i 0. Vi velger å omtale den nedre grensen lik null for forpliktelser om bistandsallokeringen som en hjørneløsning og ikke sensurering da det ikke er datainnsamlingen som setter den nedre grensen.

manglende verdier forstås som de landene som ikke mottok bistand. I litteraturen har det vært diskusjoner om hvordan man bør gå frem økonometrisk for å håndtere denne tostegsprosessen for å oppnå troverdige resultater.

Alternativer som diskuteres for håndtering av denne tostegsprosessen er Tobit-modellen med sensurering på null for å hensynta at bistandsallokeringen ikke kan være negativ, Heckman-modellen og topartsmodellen.¹⁶ Ifølge Clist (2011) og Neumayer (2003) er topartsmodellen, også kjent som Cragg-modellen, å foretrekke. I Cragg-modellen estimeres valget om å gi bistand eller ikke med en logistisk regresjonsanalyse hvor avhengig variabel er en dummyvariabel lik én dersom landet mottok bistand og lik null dersom landet ikke mottok bistand i år t . I steg to benyttes estimeringsmetoden OLS hvor landene som ikke mottok bistand utelukkes, og man ser da eksplisitt på hvilke faktorer som påvirker hvor mye land mottar i bistand.

Videre i kapittel 4 vil vi forklare hvorfor vår behandling av dataene gjør at analysene kan ses på som det andre steget i denne tostegsprosessen.

4.4 Hovedmodellen

4.4.1 Dataoppsett

I datasettet har vi koblet sammen donorland og mottakerland for hvert år. Det vil si at vi har bistand fra donorland d til mottakerland m for år t . Dette gir oss variasjon mellom hver dyade over tid, i tillegg til variasjon på tvers av dyader. Variablene som måler mottakerlands behov og kvalitet på myndigheter (se delkapittel 3.3) er mottakerlandspesifikke og vil derfor variere mellom mottakerland og over tid. De dyadespesifikke målene som inkluderes vil derimot variere over de forskjellige dyadene donorland-mottakerland som studeres, i tillegg til å variere over tid.

4.4.2 Vår behandling av manglende verdier

En av utfordringene ved å benytte bistandsforpliktelser som avhengig variabel, er at positive forpliktelser rapporteres i sin helhet i tidspunktet forpliknelsen gjøres, uavhengig

¹⁶Clist (2009) og Neumayer (2003) går grundig gjennom de ulike estimeringsmetodene som benyttes i deskriptive analyser av bistandsallokering.

av hvor lang tid man har forpliktet seg til å overføre (OECD, 2008). Vi vil derfor kunne observere positive forpliktelser i periode t , men manglende verdier i intervallet $(t, t + k]$ hvor $k \geq 1$ viser hvor mange ytterligere år etter år t donorlandet forplikter seg til å overføre. Det store antallet manglende observasjoner i bistandsvariabelen som diskutert i delkapittel 4.2 kan derfor skyldes rapporteringsmetoden som benyttes, og ikke nødvendigvis at landet ikke mottar bistand.

Slik dataene er presentert har vi ikke mulighet til å skille mellom manglende verdier som skyldes manglende rapportering og manglende verdier som oppstår som følge av rapporteringsmetode. På grunn av de krevende antakelsene som må være tilfredsstillt for å rettfærdiggjøre at manglende verdier skal kunne settes lik null, har vi valgt å ikke erstatte manglende verdier på avhengig variabel med nullverdier i hovedanalysene. Vi argumenterer for at de skjevhetene som kan oppstå dersom faktiske manglende verdier ikke er null er større enn estimeringspåvirkningen av tapet av observasjoner.¹⁷ Vi vil gjennomføre sensitivitetsanalyser hvor manglende verdier erstattes med null. Negative verdier er satt lik 0, da negative forpliktelser ikke er mulig og trolig et resultat av feilrapportering.

4.4.3 Gjennomsnitt

Ettersom vi i denne oppgaven ønsker å se på bistandsallokering i ulike tidsperioder, benytter vi oss av 10-årgjennomsnittlig bistandsallokering mellom donorland og mottakerland. En utfordring med dette er at vi mister variasjon mellom hvert år. Vi vil likevel fange opp variasjonen mellom dyadene vi studerer som vil gi oss rik informasjon om bistandsallokeringen over tid. Selv om vi ikke fanger opp årlige variasjoner, fanger vi likevel opp variasjoner over perioder ved å skille mellom de tre tidsperiodene 1990-1999, 2000-2009 og 2010-2019. Slike analyser ved å se på gjennomsnittlig bistandsallokering kan ifølge Clist (2011) ses på som øyeblikksbilder av gjennomsnittlig allokeringspraksis i perioden som studeres. Ved å dele inn i tre tidsperioder hvor vi ser på gjennomsnittlig bistandsallokering i 10-årsperioder, kan vi si noe om den generelle bistandsallokeringspraksisen i hver periode. Det er også tatt gjennomsnittsverdiene over 10-årsperioder for uavhengige variabler. I tilfeller hvor vi log-transformerer variablene gjøres dette etter at gjennomsnittsverdiene er regnet ut.

¹⁷I delkapittel 4.4.3 diskuterer vi hvordan valget om å ta gjennomsnittsverdiene over lengre perioder reduserer tapet av observasjoner som oppstår på grunn av manglende verdier.

En utfordring vi støter på ved å se på gjennomsnittsverdier er knyttet til diskusjonen om rapporteringspraksis i delkapittel 4.4.2. Når vi tar gjennomsnittsverdier hvor vi ikke har erstattet manglende verdier med nullverdier, vil gjennomsnittet vi observerer være overvurdert dersom rapporteringen i periode t er ment å allokeres for flere år fremover. Dette skyldes at gjennomsnittet tas av faktiske observasjoner slik at en forpliktelse i periode t på 300 som er ment å fordeles i periode t til $t+2$, vil gi oss et gjennomsnitt lik 300 og ikke 100 som vil være den virkelige gjennomsnittlige bistandsallokering per år. Gjennomsnittsverdiene vil være mer sensitive i situasjoner hvor vi har få observasjoner i hver periode. Denne utfordringen er derimot ikke spesifikk for vårt valg av behandling av manglende verdier. Ved å erstatte manglende verdier med nullverdier vil vi fortsatt observere gjennomsnittsverdier som ikke speiler de faktiske gjennomsnittsverdiene dersom manglende verdier skyldes mangel på rapportering.

Det er derimot flere fordeler av å benytte gjennomsnittet av bistandsallokeringen over en periode. Ettersom vi tar 10-årgjennomsnitt av vår avhengige variabel, vil ikke vår behandling av manglende verdier gi oss utfordringer med store antall nullverdier som diskutert i 4.2, da de fleste mottakerland mottar bistand i enkelte år i hver 10-årsperiode. Det er nettopp denne konsekvensen av å ta gjennomsnittsverdier som gjør at våre analyser kan ses på som det andre steget i tostegsprosessen

Når det gjelder de uavhengige variablene, er det store utfordringer med manglende verdier i de årlige dataene i den første perioden vi studerer. Dette er spesielt gjeldende for målet på regulatorisk kvalitet som inngår i hovedanalysene. Ettersom vi ser på gjennomsnittsverdier, behøver vi kun én observasjon for hver variabel i løpet av perioden for å regne ut gjennomsnittet for perioden. Dette gir oss fordelene ved at vi ikke mister dyader hvor det er manglende verdier for enkeltår på noen variabler og manglende verdier i andre år for andre variabler. Utfordringen ved dette er naturligvis dersom de observasjonene vi har ikke speiler det faktiske gjennomsnittet for mottakerlandet. Dette kan føre til estimeringsskjevheter som følge av målefeil, noe som diskuteres grundigere i delkapittel 4.4.4.3.

I tillegg til fordelene som diskutert over, vil man ved å benytte gjennomsnittsverdier jevne ut effekten av årsspesifikke hendelser som påvirker bistandsallokeringen (Gates og Hoeffler, 2004) og redusere slutningsutfordringer som følge av seriekorrelasjoner. Ved å

ta gjennomsnittsverdier reduserer vi også muligheten for at trender i både avhengig og uavhengige variabler driver resultatene våre.

4.4.4 OLS

Ettersom vi i denne analysen ser på gjennomsnittsverdier over lengre perioder, vil det være få tilfeller hvor vi har nullverdier og manglende verdier på avhengig variabel. Vi kan derfor se på våre analyser som det andre steget i tostegsprosessen; nemlig bestemmelsen av hvor mye bistand som skal gis basert på et sett med karakteristika ved mottakerland og andre dyadiske mål. Kun observasjoner hvor $y > 0$ etter at gjennomsnittet er regnet ut, er beholdt i datasettet. Våre analyser vil derfor ikke gi informasjon om hvordan ulike karakteristika påvirker valget om å gi bistand. Som diskutert i 4.3.1 er det vanlig i steg to av Cragg-modellen å analysere sammenhengene ved bruk av estimeringsmetoden OLS. Vi følger denne praksisen i våre analyser.

$$Bistand_{dmt} = \alpha + \chi Behov_{mt} + \gamma Egeninteresse_{dmt} + \psi Myndigheter_{mt} + \epsilon_{dmt} \quad (4.3)$$

Likning 4.3 viser regresjonslikningen vi estimerer med de generelle kategoriene som variablene kan plasseres i. Vi inkluderer både mål på mottakerlands behov, donorlands egeninteresse og mål på kvaliteten på myndighetene til mottakerlandene. Mottakerlands behov og kvalitet på myndigheter avhenger av hvilket mottakerland m vi ser på, på tidspunktet t . Donorlands egeninteresse varierer derimot mellom hvilke dyader man studerer. Disse målene vil derfor variere over donorland d som gir bistand til mottakerland m ved tidspunkt t . Enkelte av målene vi inkluderer, slik som geografisk distanse, varierer mellom hvilken dyade vi ser på, men varierer derimot ikke over tid. χ , γ og ψ er vektorer med estimerte effekter av de ulike målene. Feilleddet ϵ_{dmt} fanger opp andre faktorer som også påvirker hvor mye bistand som allokeres.

Videre i dette delkapitlet vil vi knytte antakelsene bak OLS opp mot vår oppgave.

4.4.4.1 Multikollinearitet

En av forutsetningene for å observere estimerer fri for skjevheter er fravær av eksakte lineære forhold mellom uavhengige variabler som inkluderes i analysene. Denne antakelsen

tillater multikollinearitet så fremt vi ikke har variabler som er perfekt korrelerte (Wooldridge, 2015, s. 80). Det kan derimot oppstå økonometriske utfordringer hvis graden av korrelasjon mellom variabler er høy nok. Vi vil i slike tilfeller kunne få problemer med å skille effektene fra hverandre, og vi vil få vansker med å trekke årsakssammenhenger mellom avhengige og uavhengige variabler.

I våre analyser er det spesielt målene på kvalitet på myndigheter som kan gi oss økonometriske utfordringer dersom de inkluderes samtidig. Selv om offisielle definisjoner på målene er forskjellige, kan det være subjektive vurderinger av karakteristika og hendelser som gjør at målene faktisk fanger opp det samme. Vi vil i våre analyser bygge opp modellene gradvis for å få et bedre bilde på hva som skjer med estimerte effekter i tilfeller hvor vi kontrollerer for ytterligere faktorer. Basert på disse endringene i kombinasjon med korrelasjoner mellom ulike mål og en vurdering av de kildene som er benyttet i konstruksjonen av målene vi benytter oss av, vil vi vurdere hvorvidt endringen i koeffisientene skyldes skjevhet som følge av utelatte variabler eller at målene er høyt korrelerte.¹⁸

4.4.4.2 Homoskedastisitet og seriekorrelasjon

For å observere forventningsrette standardfeil må antakelsen om homosekdastisitet være tilfredstilt. Dersom feilledet har ulik varians avhengig av verdien på forklaringsvariablene, vil vi få feil bilde av den gjennomsnittlige distansen mellom vår observerte estimerte effekt og den virkelige effekten (Wooldridge, 2015). Med heteroskedastisitet vil fremdeles koeffisientene til forklaringsvariablene være forventningsrette, men det vil påvirke standardavvikene og statistiske slutninger (Wooldridge, 2015). En annen utfordring vi støter på når vi ser på observasjoner over flere år, er seriekorrelasjon. Seriekorrelasjon vil si at feilledet i en tidsperiode korrelerer med feilledet i en annen periode. I vårt tilfelle kan det for eksempel være at allokeringen av bistand som er overraskende høy i en periode trolig vil være høy i perioden etter også, innad i dyadene vi studerer.

Vårt valg om å se på 10-årgjennomsnitt kan som nevnt i delkapittel 4.4.3 redusere mulig seriekorrelasjon. For å redusere utfordringer med heteroskedastisitet og igjenstående

¹⁸Sistnevnte er trolig tilfelle hvis vi inkluderer flere av målene fra WGI i samme regresjon. Vår vurdering er derfor at disse ikke kan inkluderes i samme analyser.

utfordringer med seriekorrelasjon, gjør vi standardfeilene cluster-robuste på dyadenivå.

4.4.4.3 Målefeil

Målefeil er forskjellen mellom en målt mengde og dens faktiske verdi. Hvorvidt en målefeil påvirker troverdigheten til våre estimater, avhenger av karakteristika ved målefeilens opphav. Målefeil i den avhengige variabelen kan forårsake skjevheter i OLS hvis den er systematisk relatert til en eller flere av forklaringsvariablene. Dersom målefeilen i avhengig variabel er statistisk uavhengig av inkluderte forklaringsvariabler, vil OLS-estimatene fortsatt være fri for skjevheter, men vi vil observere større varians i OLS-estimatorene (Wooldridge, 2015, s. 308-309). Målefeil i uavhengig variabel gir opphav til skjevheter mot null dersom målefeilen ikke er korrelert med den faktiske verdien på den uavhengige variabelen (Wooldridge, 2015, s. 311). Tilfeller hvor målefeilen er ukorrelert med den observerte verdien på uavhengig variabel, vil resultere i høyere varians, men konsistente estimater.

I vårt tilfelle er det ikke gitt at målefeil i avhengig variabel er uavhengig av inkluderte uavhengige variabler. For eksempel kan det være slik at sannsynligheten for at manglende verdier i avhengig variabel øker desto lavere forpliktelsene er. Hvis slike lave verdier også i større grad allokeres til land med spesifikke karakteristika, det kan være dårligere kvalitet på myndigheter, lavere innbyggertall og lignende, vil målefeilen være korrelert med våre forklaringsvariabler og OLS-estimatene vil være skjeve og inkonsistente. Det er lite vi kan gjøre for å redusere denne mulige skjevheten i den avhengige variabelen annet enn å anta at eventuelle målefeil ikke er systematisk korrelert med inkluderte uavhengige variabler. Vi forsøker likevel alternative behandlinger av manglende verdier i vår avhengige variabel for å se hvorvidt estimatene er sensitive til slike valg. Resultatene er presentert i tabell H.2.

Målefeil i våre uavhengige variabler er rimelig å anta eksisterer. Ettersom vi ønsker å se bistandsallokeringspraksisen i lys av donorlands valg og avgjørelser, må våre verdier på uavhengige variabler samsvare med de verdiene donorlandene benytter seg av for at vi ikke skal ha utfordringer med målefeil. Dette er ikke uproblematisk da det er vanskelig å vite hvilke kilder donorland benytter seg av når de kvantifiserer ulike karakteristika ved mottakerlandene. Hvorvidt avvikene fra våre mål og de målene donorlandene benytter

seg av gir opphav til skjeve estimater, er vanskelig å avgjøre. For å redusere bekymringen for skjevhet som følge av målefeil benytter vi oss av kjente og utbredte kilder til ulike mål som også trolig donorland benytter seg av. Samtidig benytter vi oss blant annet av to forskjellige mål på demokrati for å se hvorvidt estimatene er sensitive. Selv om dette ikke direkte løser utfordringen med målefeil i tillegg til å ikke si konkret at målefeil er utfordringen, kan det gi en indikasjon på om målene vi benytter oss av ikke er optimale dersom det er store avvik i estimerte effekter av ulike mål på samme fenomen.

4.4.4.4 Utelatte variabler

Utelatte variabler som er korrelert med én eller flere av de inkluderte uavhengige variablene, vil generelt føre til skjevhet i alle estimatene vi observerer. Denne antakelsen om at feilledet ikke er korrelert med inkluderte uavhengige variabler er ikke testbar, og man kan derfor ikke med sikkerhet si at estimatene man observerer er forventningsrette.

I våre analyser bygger vi opp modellen gradvis (som vist i tabell 5.1 og 5.2) for å se hva som skjer med estimatene når vi kontrollerer for ytterligere variabler. Vi inkluderer flere variabler vi tenker kan ha påvirkning på hvor mye bistand som allokeres og som gjerne har en sammenheng med andre inkluderte karakteristika. Selv med det brede spekteret av variabler vi benytter oss av, er det urealistisk å anta at det ikke eksisterer relevante utelatte variabler vi ikke fanger opp. Hvilke variabler som er relevante kan være vanskelig å avgjøre når vi studerer tre forskjellige tidsperioder. Nye globale hendelser, endring i politiske fokusområder og andre internasjonale faktorer kan påvirke hva som er bestemmende for mengden bistand et land mottar og derfor også påvirke hvilke variabler som er relevante avhengig av hvilken periode vi studerer.

4.4.4.5 Simultanitet

Simultanitet oppstår når en eller flere av forklaringsvariablene man inkluderer bestemmes samtidig som den avhengige variabelen (Wooldridge, 2015). Utfordringen ved dette er en korrelasjon mellom restleddet og en eller flere av de forklaringsvariablene vi inkluderer som vil gi forventningsskjeve og inkonsistente estimater. Den optimale fremgangsmåten for å løse simultanitetsproblemer er å benytte et instrument som er sterkt korrelert med endogen variabel, i tillegg til at instrumentet ikke er korrelert med feilledet i den strukturelle

likningen (Wooldridge, 2015, s. 497).

I våre analyser er det flere av målene som kan introdusere simultanitet. Hvis bistand har den effekten på fattigdom som man ønsker, vil BNP per innbygger bestemmes av hvor mye bistand et mottakerland mottar. I fraværet av gode instrumenter benytter vi oss av alternative mål på mottakerlands behov det kan tenkes er mindre utsatt for simultanitet.

4.4.4.6 Seleksjonsskjevhet

For å observere estimater som er forventningsrette, må utvalget som velges ut være tilfeldig trukket og representativt for populasjonen. For å ha et representativt utvalg av mottakerland, studerer vi land over hele skalaen fra minst utviklet til øvre-middels rik som vist i tabell J.1, i tillegg til at mottakerlandene vi ser på er lokalisert over hele verden. Med hensyn til giverlandene i studien har vi åtte land, hvorav 7, utenom Danmark, er en del av de 14 største OECD-givere. Disse landene er tiltenkt å representere ulike kategorier av donorlandene, nemlig “like-minded countries”, tidligere kolonimakter og de to største donorlandene når man ser på absoluttverdi som kan tenkes å ha andre interesser enn de øvrige donorlandene.

Mulige utfordringer når det gjelder seleksjonsskjevhet, er dersom de mottakerlandene vi har inkludert i studien ikke er representative for populasjonen. Sagt på en annen måte; dersom det er noe systematisk ulikt med de mottakerlandene vi *ikke* studerer, vil vi kunne få estimater som ikke samsvarer med populasjonsparametrene. Tilsvarende er det for de donorlandene vi har valgt ut. Dersom donorlandene vi studerer ikke representerer de totale donorlandene på en god måte, vil ikke våre resultater speile den generelle bistandsallokeringspraksisen i periodene vi studerer.

5 Presentasjon og diskusjon av funn

Formålet med dette kapittelet er å presentere funn, diskutere resultatene vi finner og se resultatene i sammenheng med andre funn fra deskriptive analyser av bistandsallokering.

5.1 Hovedresultater

Tabell 5.1: Bilateral bistand.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
BNP per innbygger (ln)	-0.282*** (0.069)	-0.353*** (0.065)	-0.365*** (0.065)	-0.374*** (0.062)	-1.013*** (0.064)	-1.042*** (0.064)
Populasjon (ln)		-0.372*** (0.030)	-0.376*** (0.030)	-0.360*** (0.029)	-0.803*** (0.037)	-0.822*** (0.037)
Geografisk distanse (ln)			-0.245** (0.113)	-0.299*** (0.110)	0.020 (0.095)	-0.022 (0.097)
Koloni (dummy)				1.746*** (0.131)	0.899*** (0.114)	0.872*** (0.114)
Eksport (ln)					0.547*** (0.031)	0.481*** (0.042)
Import (ln)						0.072*** (0.026)
Konstant	2.062*** (0.573)	8.578*** (0.785)	10.884*** (1.336)	10.997*** (1.289)	11.192*** (1.102)	12.058*** (1.166)
Periode	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019
Obs.	2660	2660	2660	2660	2654	2644
Dyader	931	931	931	931	931	931
Donorland	8	8	8	8	8	8
Mottakerland	119	119	119	119	119	119
Justert R^2	0.013	0.119	0.123	0.186	0.363	0.368

¹ *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.10$. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

Tabell 5.1 viser estimerte effekter av ulike variabler på mengde bistand. I hver nye kolonne blir det kontrollert for én ekstra variabel for å få et nyansert bilde av om effekten av de ulike variablene, i tillegg til eventuelle partielleffekter som fanges opp i mer begrensede modeller. Dyader viser hvor mange forskjellige donorland-mottakerland-par som er benyttet i analysene. Donorland viser hvor mange donorland som er inkludert, og mottakerland viser hvor mange mottakerland som benyttes i analysene.

Kolonne 1 i tabell 5.1 er en simpel regresjon hvor vi kun kontrollerer for BNP per innbygger i mottakerlandene. Etersom både avhengig og uavhengig variabel er på logaritmisk form, tolkes effekten som en elastisitet. Den simple regresjonen sier at én prosent økning i BNP per innbygger reduserer mengden bistand som gis per innbygger til mottakerlandet

med 0.28%. Vi ser at effekten er veldig signifikant og i samsvar med forventet retning på effekten; rikere land får mindre i bistand. Jamfør diskusjonene rundt utelatte variabler i kapittel 4, speiler den estimerte effekten også høyst sannsynlig opp partiellevirkninger av flere ulike ikke-inkluderte faktorer og er derfor ikke forventningsrett.

Både populasjon, geografisk distanse og koloni er alle signifikante som vi ser av kolonne 2 til kolonne 4 i tabell 5.1, men gir ingen store utslag på andre inkluderte variabler. Resultatet fra kolonne 4 sier at land som har hovedstad 1% lengre vekk fra hovedstaden i donorlandet i snitt mottar 0.3% mindre bistand. Det vi observerer i kolonne 5 er at estimert effekt av distanse på bistand per innbygger hverken er statistisk eller økonomisk signifikant når vi kontrollerer for eksport. Denne endringen i koeffisienten kan forklares av at donorland eksporterer mindre til mottakerland som er fjernere fra eget land, og at disse variablene derfor forklarer noe av den samme variasjonen.

Resultatene foreslår en mer sensitiv allokeringspraksis med hensyn til både populasjon og BNP per innbygger i mottakerlandene når eksport kontrolleres for. Dette støtter antakelsen om at de simpleste regresjonene fanger opp partiellevirkninger av andre ikke-inkluderte variabler (i dette tilfellet partiellevirkningen av eksport). Forholdet mellom BNP per innbygger og bistand per innbygger er nå inverst én-til-én. For populasjon er elastisiteten over dobbelt så høy som i tilfellet hvor eksport ikke kontrolleres for. Resultatene våre viser nå at 1% økning i populasjonen i mottakerlandet reduserer bistanden per innbygger med 0.8%. Dette funnet støtter opp rundt det kjente resultatet om en skjevhet i bistandsallokeringen til fordel for land med færre innbyggere. Når vi kontrollerer for eksport tyder våre estimater på at tidligere kolonier i snitt mottar 145.7%¹⁹ mer bistand per innbygger.

Resultatene våre tyder på at donorland i snitt gir mer bistand til mottakerland de importerer mer fra, som vist i kolonne 6. Denne favoriseringen av mottakerland det importeres mer fra kan skyldes et ønske fra donorlandene om å øke kvaliteten på importen i fremtiden, som diskutert i delkapittel 3.3.2.3. De marginale endringene vi ser i andre estimerte effekter tyder på at når vi kontrollerer for eksport, har vi kontrollert for det meste av variasjonen ved handel som er korrelert med andre inkluderte variabler.

Tabell 5.2 viser fortsettelsen av tabell 5.1 hvor vi inkluderer ytterligere mål på

¹⁹Dette er regnet ut ved å ta $\exp(0.899 * 1) - 1$.

mottakerlands behov og donorlands egeninteresser.

Tabell 5.2: Bilateral bistand - ytterligere variabler

	(1)	(2)	(3)	(4)
BNP per innbygger (ln)	-1.021*** (0.064)	-1.008*** (0.065)	-0.976*** (0.061)	-0.919*** (0.066)
Populasjon (ln)	-0.873*** (0.041)	-0.888*** (0.042)	-0.914*** (0.042)	-0.898*** (0.042)
Geografisk distanse (ln)	-0.077 (0.099)	-0.067 (0.100)	0.165* (0.096)	0.083 (0.101)
Koloni (dummy)	0.864*** (0.114)	0.862*** (0.115)	0.650*** (0.118)	0.686*** (0.118)
Eksport (ln)	0.484*** (0.041)	0.483*** (0.041)	0.284*** (0.043)	0.261*** (0.042)
Import (ln)	0.071*** (0.026)	0.071*** (0.026)	0.034 (0.026)	0.029 (0.026)
Naturkatastrofe (ln)	0.048** (0.019)	0.048** (0.019)	0.032* (0.019)	0.040** (0.020)
Borgerkrig		0.181 (0.140)	-0.031 (0.133)	-0.055 (0.133)
Innvandring (ln)			0.333*** (0.026)	0.323*** (0.026)
FN-valg				0.162** (0.070)
Konstant	12.629*** (1.199)	12.610*** (1.197)	13.621*** (1.131)	13.736*** (1.130)
Periode	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019
Obs.	2644	2644	2367	2367
Dyader	931	931	883	883
Donorland	8	8	8	8
Mottakerland	119	119	119	119
Justert R^2	0.370	0.371	0.458	0.460

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

Som forventet viser våre analyser at land med flere personer rammet av naturkatastrofer i snitt mottar mer bistand. Estimert effekt av 1% økning i antall personer skadet eller drept av naturkatastrofer gir i snitt cirka 0.05% mer bistand per innbygger. Vi ser av kolonne 2 i tabell 5.2 en positiv, ikke signifikant effekt av borgerkrig på mengde bistand. Positiv effekt av borgerkrig på mengde bistand er i samsvar med funnene til Faust og Ziaja (2012) på tysk bistandsdata om at mottakerland i krig²⁰ mottar mer bistand fra Tyskland. Faust og Ziaja (2012) kontrollerer derimot ikke for innvandring slik vi gjør i våre analyser. Vi ser at når vi kontrollerer for innvandring fra mottakerland til donorlandet, skifter fortegnet på estimert effekt av borgerkrig på mengde bistand. Selv om estimert effekt ikke er signifikant, er denne endringen i retning interessant. Funnet kan tyde på at

²⁰Merk at Faust og Ziaja definerer krig som en situasjon hvor det er væpnede konflikter med mer enn 1000 kumulative kofliktrelaterte dødsfall i et gitt år.

det ikke er borgerkrig i et land som øker mengden bistand *per se*, men det er den økte innvandringen fra mottakerlandene som skyldes borgerkrigen(e).

Resultatet fra kolonne 3 i tabell 5.2 viser at mottakerland med 1% mer utvandring til donorlandet i snitt mottar 0.33% mer i bistand. Som diskutert i delkapittel 3.3.2.5 kan en forklaring på dette være at donorland forsøker å styrke levekårene i mottakerlandene gjennom økt bistand for å redusere utvandringen i fremtiden. I siste kolonne i tabell 5.2 kontrollerer vi for distansen i stemmegivning mellom donorland og mottakerland. Estimatenes våre indikerer at et land som stemmer ett standardavvik²¹ mer ulikt fra donorlandet mottar i snitt 13.5% mer bistand når andre mål på mottakerlands behov og donorlands egeninteresser holdes konstant. Den estimerte effekten er i samsvar med teorien om at donorland bruker bistand for å kjøpe stemmer i internasjonale organisasjoner. Dette funnet er i samsvar med Alesina og Dollar (2000) som finner at variabelen de definerer som “UN Friend” er positiv og generelt signifikant.

De to første tabellene har illustrert viktigheten av å inkludere både mål på mottakerlands behov og donorlands egeninteresser i samme analyser, og ikke som separate analyser slik det var vanlig å gjøre i tidlige deskriptive analyser av bistandsallokering. Spesielt fikk vi utslag på estimerte effekter da eksport fra donorland til mottakerland ble inkludert som mål på donorlands egeninteresse. Som vi ser av tabell A.1 og A.2 er ikke resultatene i hovedanalysene drevet av forskjeller i utvalg. De to tabellene som er diskutert hittil har ingen inkluderte variabler som direkte fanger opp kvaliteten på mottakerland. For å få en bedre forståelse for bistandens sensitivitet til kvalitet på myndigheter inkluderer vi videre mål på ulike aspekter av myndigheter.

5.1.1 Kvalitet på myndigheter

Kvaliteten på myndigheter har som diskutert tidligere fått mer plass i bistandsallokeringen. Vi vil her inkludere ulike foretrukne mål på kvalitet på myndigheter individuelt og samlet før vi velger vår foretrukne modell som vi vil analysere ytterligere.

De to første kolonnene i tabell 5.3 inkluderer hver for seg mål som fanger opp det politiske aspektet av institusjoner. Fra kolonne 1 ser vi at målet på demokrati er positivt, men ikke

²¹Benytter standardavviket som presentert i tabell 3.2.

Tabell 5.3: Bilateral bistand - kvalitet på myndigheter

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
BNP per innbygger (ln)	-0.927*** (0.066)	-0.920*** (0.066)	-0.926*** (0.066)	-1.008*** (0.067)	-1.003*** (0.067)
Populasjon (ln)	-0.881*** (0.043)	-0.892*** (0.047)	-0.887*** (0.048)	-0.899*** (0.047)	-0.863*** (0.042)
Geografisk distanse (ln)	0.049 (0.106)	0.081 (0.102)	0.047 (0.106)	0.045 (0.104)	0.025 (0.101)
Koloni (dummy)	0.693*** (0.118)	0.686*** (0.118)	0.694*** (0.118)	0.686*** (0.120)	0.688*** (0.121)
Eksport (ln)	0.253*** (0.043)	0.261*** (0.043)	0.252*** (0.043)	0.234*** (0.042)	0.232*** (0.042)
Import (ln)	0.029 (0.026)	0.029 (0.026)	0.030 (0.026)	0.024 (0.026)	0.024 (0.026)
Naturkatastrofe (ln)	0.037* (0.020)	0.039** (0.020)	0.037* (0.020)	0.029 (0.020)	0.025 (0.020)
Borgerkrig	-0.032 (0.135)	-0.033 (0.167)	-0.059 (0.168)	-0.125 (0.166)	0.014 (0.134)
Innvandring (ln)	0.322*** (0.026)	0.323*** (0.026)	0.321*** (0.026)	0.331*** (0.026)	0.331*** (0.026)
FN-valg	0.191** (0.075)	0.164** (0.071)	0.192** (0.075)	0.225*** (0.074)	0.239*** (0.071)
Demokrati	0.020 (0.018)		0.022 (0.020)	-0.011 (0.021)	
Personlig integritet		0.019 (0.077)	-0.025 (0.085)	-0.118 (0.085)	
Regulatorisk kvalitet				0.442*** (0.103)	0.368*** (0.090)
Konstant	13.815*** (1.136)	13.627*** (1.213)	13.967*** (1.252)	16.045*** (1.332)	15.122*** (1.195)
Periode	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019
Obs.	2367	2367	2367	2367	2367
Dyader	883	883	883	883	883
Donorland	8	8	8	8	8
Mottakerland	119	119	119	119	119
Justert R^2	0.461	0.460	0.460	0.467	0.467

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel*: Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

signifikant. Situasjonen er tilsvarende når vi i kolonne 2 kun inkluderer målet på respekt for personlige integritetsrettigheter.

Figur L.1 viser et spredningsdiagram mellom respekt for personlig integritet og frihet.²² Vi ser her en positiv sammenheng, men dataene viser også at forholdet ikke er eksakt. Spesielt er dette gjeldene dersom man ser vekk fra de observasjonene nederst til venstre (de som skårer dårlig på begge målene) og de øverst i høyre hjørne (de som skårer best på begge målene). For de gjenværende observasjonene ser vi stor spredning. For eksempel ser vi at Sør-Afrika (notert som ZAF i spredningsdiagrammet) skårer høyt på grad av demokrati, men lavt på respekt for personlig integritet. Dette støtter antakelsen vår om at målene fanger opp ulike aspekter ved politiske institusjoner, og at disse kan inkluderes i samme analyser.

Basert på diskusjonen over, kontrollerer vi for begge målene på politiske institusjoner i samme analyse. Resultatene er presentert i kolonne 3 og viser tilsvarende estimater som når vi kun kontrollerte for hvert enkelt mål. Ingen av målene er signifikant forskjellig fra 0, og inkludering av målene på kvalitet på myndigheter endrer ikke signifikansen av andre estimerte effekter av mottakerlands behov og donorlands egeninteresser på bistandsallokeringen. Resultatene som er presentert i kolonne 1 til kolonne 3 viser ingen indikasjon på at høyere kvalitet på politiske institusjoner i mottakerland belønnes av donorlandene gjennom økt bistand.

Acemoglu og Robinson (2012) argumenterer for viktigheten av både gode politiske og økonomiske institusjoner for økonomisk vekst og utvikling. De økonomiske institusjonene gir innbyggerne og andre aktører insentiver til nytenkning og videreutvikling, mens kvaliteten på politiske institusjoner bestemmer i stor grad hvorvidt politikerne representerer innbyggerne eller om de kan utnytte systemet for egen vinning (Acemoglu og Robinson, 2012). De to målene på kvalitet på myndigheter vi har fokusert på i kolonne 1 til 3 måler politiske institusjoner. For å få et mer nyansert bilde på hvorvidt donorland har blitt mer sensitiv til politiske og/eller økonomiske institusjoner (eller ingen) inkluderer vi regulatorisk kvalitet som mål på økonomiske institusjoner.²³

²²Den internasjonale standarden for landkoder, ISO, er benyttet som merkelapp for å vise hvilket land punktet gjelder for.

²³Det å inkludere flere mål på kvalitet på myndigheter kan være utfordrende da de kan føre til økonomiske utfordringer med multikollinearitet. Høyeste korrelasjon mellom de tre målene på kvalitet

Funnene i kolonne 4 indikerer at bistand er sensitiv til kvaliteten på myndigheter, men kun når det gjelder kvaliteten på økonomiske institusjoner. Den estimerte effekten av regulatorisk kvalitet som vist i kolonne 4 sier at et land som skårer ett standardavvik høyere på regulatorisk kvalitet i snitt mottar 30.4% mer bistand enn et annet land med samme verdier på andre inkluderte variabler.

Selv om målene vi benytter oss av skal fange opp ulike aspekter ved kvalitet på myndigheter kan det tenkes å være en viss overlapp i målene slik at vi får utfordringer med å skille estimerte effekter fra hverandre. Vi gjennomfører derfor en analyse hvor vi kun inkluderer regulatorisk kvalitet som mål på myndigheter for å se om estimatet er robust. Resultatene er presentert i kolonne 5 i tabell 5.3 og viser at estimert effekt ikke er sensitiv til andre mål på kvalitet på myndigheter.²⁴

Våre analyser tyder på at mottakerland med høy kvalitet på økonomiske institusjoner blir belønnet med mer bistand. Vi finner derimot ingen tegn til, selv ved ulike spesifikasjoner, at graden av demokrati eller respekt for personlige integritetsrettigheter påvirker hvor mye bistand mottakerlandene mottar når vi kontrollerer for ulike mål på mottakerlands behov og donorlands egeninteresser. Som vi ser av tabell C.1 i vedlegg C er ikke disse resultatene drevet av valget om å benytte bistand per innbygger i stedet for total bistand. Våre resultater samsvarer med Neumayer (2003) som ikke finner at respekt for personlig integritet har noen signifikant effekt på mengden bistand som mottas, men at god kvalitet på økonomiske institusjoner (som målt ved lav reguleringsbyrde på privat sektor) belønnes av donorlandene. Neumayer (2003) finner derimot at land med høyere grad av demokrati mottar i snitt mer bistand fra donorland. En av årsakene til dette kan være at både mottakerland og donorland som studeres er forskjellig. I tillegg studerer Neumayer kun perioden 1991 til 2000, og derfor er resultatene hans mer sammenlignbare med våre periodespesifikke resultater som presentert i første kolonne i tabell 5.4.

Ettersom vi ser på tre ulike tidsperioder i analysene våre, viser resultatene i tabell 5.3 den gjennomsnittlige bistandsallokeringspraksisen for hele perioden. Disse resultatene sier

på myndigheter vi benytter oss av her, er mellom målet på demokrati og regulatorisk kvalitet på 0.61 som vist i tabell D.1 i vedlegg D. De små endringene vi observerer i estimerte effekter av å inkludere regulatorisk kvalitet tyder ikke på utfordringer med multikollinearitet.

²⁴I analyser ikke presentert her, inkluderer vi regulatorisk kvalitet med hvert av målene på politiske institusjoner. Koeffisientene og signifikansen vi observerer er tilsvarende estimatene i kolonne 4, tabell 5.3.

ikke hvorvidt bistandsallokeringens sensitivitet til ulike faktorer har endret seg over tid. For å få et bilde på hvorvidt praksisen har endret seg, deler vi opp analysene til å studere hver enkelt periode hver for seg.

5.1.2 Endring over tid

Dersom det har vært endringer i bistandens sensitivitet til ulike mål, vil ikke estimatene i samleregresjonen gi et godt bilde av bistandsallokeringen for hver periode. Vi deler derfor analysene inn i de tre ulike periodene for å se på mulig heterogenitet mellom periodene. Ettersom vi ønsker å studere bistandsallokeringens sensitivitet til både kvaliteten på politiske og økonomiske institusjoner over tid, analyserer vi videre likningen hvor resultatene er presentert i kolonne 4 i tabell 5.3.

I presentasjonen av funnene og diskusjonene vil det i hovedsak fokuseres på utviklingen i sensitiviteten til bistand med hensyn på kvalitet på myndigheter. Vi vil også kommentere generelle utviklingstrekk i fokuset på mottakerlands behov og donorlands egeninteresser da dette *er* og har vært en viktig del av deskriptive analyser om bistandsallokering. For å sikre at resultatene ikke drives av forskjellige dyader som studeres i hver periode, begrenser vi analysene til å kun gjelde samme dyader for alle periodene.²⁵ Dette vil utelukke observasjoner hvor vi har manglende verdier på avhengig variabel eller en eller flere av de uavhengige variablene vi inkluderer i minst én av 10-årsperiodene vi studerer. Inkluderingen av slike land i kun enkelte av periodene vil kunne gi opphav til ikke-sammenlignbare estimater på tvers av perioder dersom det er systematikk bak de manglende verdiene.

Tabell 5.4 viser resultatene fra analysene når vi deler inn i de tre 10-årsperiodene vi studerer. Første kolonne viser estimerte effekter for hele perioden når kun samme dyader benyttes. Det man observerer er en bekreftelse på at samleregresjonen i tabell 5.3 ikke presenterte et representativt bilde for hver tidsperiode. Når det gjelder sensitiviteten til mottakerlands behov, holder denne seg stabil over de tre tidsperiodene vi studerer. Skjevheten til fordel for små mottakerland viser derimot tegn til å reduseres over tid. Koeffisienten har falt fra -0.890 i periode 1 til -0.785 i periode 3, men reduksjonen (i absoluttverdi) er kun signifikant fra periode 2 til periode 3 som vist i tabell K.3.²⁶ Dette

²⁵Det vil si at dersom det er manglende observasjon mellom donorland d og mottakerland m i minst én av periodene, vil denne dyaden utelukkes fra alle analysene.

²⁶Når vi refererer til tabellene i vedlegg K er det kolonne 2 hvor samme dyader benyttes vi sikter til.

Tabell 5.4: Bilateral bistand - endring over tid

	(1)	(2)	(3)	(4)
BNP per innbygger (ln)	-0.923*** (0.074)	-1.007*** (0.107)	-0.969*** (0.089)	-0.922*** (0.094)
Populasjon (ln)	-0.877*** (0.051)	-0.890*** (0.072)	-0.946*** (0.063)	-0.785*** (0.078)
Geografisk distanse (ln)	0.149 (0.117)	0.383*** (0.145)	-0.022 (0.140)	-0.029 (0.145)
Koloni (dummy)	0.649*** (0.128)	0.856*** (0.147)	0.590*** (0.157)	0.521*** (0.160)
Eksport (ln)	0.267*** (0.047)	0.391*** (0.071)	0.230*** (0.056)	0.176*** (0.057)
Import (ln)	-0.015 (0.031)	-0.102** (0.046)	0.029 (0.037)	0.020 (0.042)
Naturkatastrofe (ln)	0.014 (0.022)	-0.041 (0.033)	0.047 (0.032)	0.017 (0.031)
Borgerkrig	-0.156 (0.179)	-0.164 (0.256)	-0.804*** (0.221)	0.279 (0.253)
Innvandring (ln)	0.321*** (0.029)	0.272*** (0.031)	0.305*** (0.040)	0.358*** (0.043)
FN-valg	0.221*** (0.081)	0.186* (0.098)	0.172* (0.100)	0.498*** (0.111)
Demokrati	-0.008 (0.024)	0.001 (0.033)	0.027 (0.028)	-0.048 (0.031)
Personlig integritet	-0.085 (0.092)	-0.088 (0.129)	-0.454*** (0.138)	0.140 (0.148)
Regulatorisk kvalitet	0.383*** (0.114)	0.582*** (0.162)	0.224 (0.161)	0.548*** (0.160)
Konstant	14.309*** (1.471)	13.274*** (2.081)	18.016*** (1.729)	14.263*** (1.987)
Periode	1990-2019	1990-1999	2000-2009	2010-2019
Obs.	1953	651	651	651
Dyader	651	651	651	651
Donorland	8	8	8	8
Mottakerland	118	118	118	118
Justert R^2	0.480	0.519	0.495	0.460

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

kan blant annet skyldes at i tiden like etter krigen mot terror ble bistand benyttet som et middel for å kjøpe tjenester fra mottakerland som diskutert i delkapittel 3.3.1.1. Selv om krigen mot terror ikke kan sies å være ferdig, kan behovet for å kjøpe blant annet stemmer i mellomstatlige organisasjoner ha blitt redusert over tid.

Analysene våre indikerer at bistandsallokeringen med hensyn på donorlands egeninteresser har endret seg over tid. Vi ser fortsatt positive og signifikante estimerte effekter av koloni og eksport, men med lavere koeffisienter. Berthélemy og Tichit (2004) finner også en reduksjon i mengden bistand som allokeres til tidligere kolonier fra 1980 til 1990. De finner derimot at etter den kalde krigen har donorland sin favorisering av land eksporterte mer til økt. I likhet med Berthélemy og Tichit finner vi at donorland forfølger egne interesser i allokeringen av bistand, men som vi ser av tabell K.1 og K.2, viser våre resultater en signifikant reduksjon i favoriseringen av *både* tidligere kolonier og land det eksporteres mer til fra perioden 1990 – 1999 til perioden 2000 – 2009 og fra 1990 – 1999 til 2010 – 2019. De signifikante reduksjonene vi observerer kan ikke sies å avvike fra funnene til Berthélemy og Tichit (2004) da periodene som studeres ikke er like.

Av tabell K.3 ser vi derimot ingen ytterligere signifikante reduksjon i sensitiviteten til tidligere kolonier og land det eksporteres mer til fra periode 2 til periode 3. Fraværet av en ytterligere reduksjon viser at den signifikante reduksjonen fra periode 1 til 3 skyldes en endring i allokeringspraksis i periode 2. Våre analyser viser derimot en økt favorisering for land som stemmer mer ulikt fra en selv og mottakerland som har flere emigranter til donorlandet fra første til siste periode. Når det gjelder sensitiviteten til land som stemmer mer ulikt fra en selv, er det endringen i allokeringspraksis i perioden etter 2000 – 2009 som er driveren, som vist i tabell K.3. Økningen i sensitivitet til innvandring kan ikke sies å drives av periodespesifikke endringer, men som et resultat av mindre endringer i hver periode. At donorland har blitt mer sensitive til antall innvandrere støtter tanken til Bermeo (2017) om økt fokus på målrettet utvikling. Dersom bistand blir brukt for å kjøpe FN-stemmer, kan den signifikante endringen i periode 3 tyde på at donorland nå betaler mer for slike stemmer.

Når det gjelder sensitiviteten til kvaliteten på politiske institusjoner viser våre analyser dystre resultater. Ifølge våre analyser *blir* ikke demokrati belønnet, og det har heller ikke

Som vist i kolonne 1 i tabellene i vedlegg K, er resultatene omtrentlig lik når vi tillater forskjellige dyader.

blitt belønnet av donorland i de periodene vi studerer. Disse funnene står i sterk kontrast til Dollar og Levin (2006) som finner at donorland generelt gir mer bistand til land med høyere grad av demokrati. Om noe, så viser våre resultater en signifikant reduksjon i sensitiviteten til demokrati fra perioden 2000 og 2009 til perioden 2010 og 2019 som vist i tabell K.3. Våre funn er mer i tråd med funnene til Easterly (2007) om fraværet av en trend etter den kalde krigen.²⁷

Et positivt funn i våre analyser er den signifikante økningen i sensitivitet til respekt for personlige integritetsrettigheter fra perioden 2000 – 2009 til 2010 – 2019. Det må påpekes at utgangspunktet i periode 2 var at mottakerland med høyere respekt for personlig integritet kunne forvente mindre i bistand enn andre land med tilsvarende verdier på inkluderte variabler. Den estimerte effekten vi observerer i periode 2 sier at et land som hadde ett standardavvik mer respekt for personlig integritet²⁸, mottok i snitt 31.7% mindre i bistand.²⁹ Den signifikante økningen i sensitivitet til respekt for personlig integritet fra periode 2 til 3 har derimot ikke vært høy nok til at vi kan si at mottakerland med større respekt for personlige integritetsrettigheter mottar mer bistand.

Mer positivt er det når vi ser på sensitiviteten til økonomiske institusjoner. Bistandsallokeringen har en positiv og signifikant sensitivitet til kvaliteten på de økonomiske aspektene av institusjoner som målt ved regulatorisk kvalitet i periode 1 og periode 3. Donorlands belønning av kvaliteten på de økonomiske delene av myndigheter kan forklares av den mer direkte koblingen mellom gode økonomiske institusjoner og økonomisk vekst og utvikling enn mellom politiske institusjoner og økonomisk vekst og utvikling, hvor vekst og utvikling er hovedformålet med bistand. Hva som anses for å være god kvalitet på politiske institusjoner, kan i større grad påvirkes av kulturelle forskjeller mellom land enn for økonomiske institusjoner. Hvis donorland også er av denne oppfatningen, kan fraværet av signifikant sensitivitet til kvaliteten på politiske institusjoner skyldes den kulturbetingede definisjonen av gode politiske institusjoner. Argumentet holder derimot ikke når vi i periode 2 ser den negative og signifikante sensitiviteten til respekt for personlig integritet; et aspekt ved kvaliteten på myndigheter ingen donorland kan tillate seg å la variere med kultur.

²⁷Easterly (2007) benytter observasjoner frem til 2003.

²⁸Periodevis deskriptiv statistikk er presentert i tabell F.1, F.2 og F.3.

²⁹Dette er regnet ut ved å ta $\exp(0.84 * (-0.454)) - 1$.

Dollar og Levin (2006) benytter seg av rettssikkerhet og eiendomsrettigheter som mål på økonomiske institusjoner. I sine analyser finner de ikke et signifikant forhold mellom økonomiske institusjoner og bilateral bistand i perioden 1990 til 2003. Som vi ser av tabell K.1, viser våre resultater ingen tegn til forbedring i sensitiviteten til regulatorisk kvalitet fra første til siste periode. Denne analysen får derimot ikke frem at dette skyldes en reversering av den signifikante reduksjonen fra periode 1 til periode 2. Selv om vi ikke observerer en positiv trend over de periodene vi studerer, har vi i motsetning til Dollar og Levin funnet resultater som viser at kvalitet på økonomiske aspekter ved myndighetene faktisk belønnes. Selv om både utvalget av mottakerland og donorland i tillegg til behandling av data kan påvirke resultatene vi observerer, tyder forskjellen mellom våre analyser og analysene til Dollar og Levin (2006) at hvilke mål man bruker på de ulike aspektene av myndighetskvalitet kan være avgjørende for hvilke resultater man finner.

Det interessante vi observerer i våre analyser er, med unntak av sensitiviteten til demokrati, den negative og signifikante endringen fra periode 1 til periode 2 i sensitivitet til kvalitet på myndigheter. Dette funnet kan speile tanken til Stone (2010) om at fokuset på utvikling var underordnet tanken om sikkerhet i kjølvannet av 11. september 2001, og det kan derfor tenkes at også effektiviteten av bistand ikke var førsteprioritet under nevnte tidsperiode. Bistandsallokeringen kan i denne perioden ha vært preget av et forsøk på å bekjempe terror uten å ta hensyn til kvaliteten på myndighetene i mottakerlandene. Dette kan også forklare den negative og signifikante sensitiviteten til respekt for personlig integritet som vi observerer i periode 2. De positive utviklingene vi ser når det angår sensitiviteten til respekt for personlig integritet og regulatorisk kvalitet kan tyde på en viss økning i fokuset på effektivitet igjen etter perioden 2000-2009. Den negative, signifikante endringen i sensitivitet til grad av demokrati demper derimot denne optimismen.

5.2 Robustsjekker

5.2.1 Ulike mål på mottakerlands behov

I hovedanalysene benytter vi oss av BNP per innbygger som mål på mottakerlands behov. Som diskutert i delkapittel 3.3.1.2 er ikke dette målet uten utfordringer. Vi gjennomfører derfor analyser med ulike mål på mottakerlands behov for å se om resultatene er robuste.

Tabell 5.5: Bilateral bistand - ulike mål på mottakerlands behov

	(1)	(2)	(3)
<i>Forventet levealder</i>			
Demokrati	0.022 (0.033)	0.025 (0.028)	-0.055* (0.032)
Personlig integritet	0.012 (0.128)	-0.317** (0.140)	0.200 (0.146)
Regulatorisk kvalitet	0.304** (0.147)	0.094 (0.162)	0.451*** (0.165)
<i>Forventet levealder og BNP pr innb.</i>			
Demokrati	0.011 (0.033)	0.022 (0.028)	-0.050 (0.031)
Personlig integritet	-0.090 (0.130)	-0.423*** (0.138)	0.148 (0.147)
Regulatorisk kvalitet	0.609*** (0.162)	0.300* (0.158)	0.583*** (0.161)
<i>Dødelighetsrate</i>			
Demokrati	0.007 (0.033)	0.019 (0.028)	-0.060* (0.032)
Personlig integritet	0.055 (0.132)	-0.361** (0.141)	0.140 (0.148)
Regulatorisk kvalitet	0.342** (0.157)	0.169 (0.167)	0.522*** (0.166)
<i>Dødelighetsrate og BNP pr innb.</i>			
Demokrati	0.002 (0.033)	0.021 (0.028)	-0.051 (0.031)
Personlig integritet	-0.080 (0.132)	-0.433*** (0.138)	0.130 (0.147)
Regulatorisk kvalitet	0.586*** (0.161)	0.270* (0.163)	0.592*** (0.162)
<i>HDI</i>			
Demokrati	0.032 (0.034)	0.047 (0.029)	0.022 (0.032)
Personlig integritet	0.010 (0.131)	-0.315** (0.145)	-0.031 (0.147)
Regulatorisk kvalitet	0.431*** (0.160)	0.116 (0.165)	0.341** (0.164)
Periode	1990-1999	2000-2009	2010-2019

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

³ Det er benyttet samme dyader på tvers av perioder, men det er tillatt ulike dyader avhengig av hvilke(t) mål på mottakerlands behov som benyttes.

Tabell G.1 viser resultatene fra analysene hvor vi benytter alternative mål og kombinasjoner av mottakerlands behov. I kolonne 1 ser vi estimerte effekter i tilfellet hvor BNP per innbygger er erstattet med forventet levealder. Estimert effekt er negativ og signifikant, og indikerer at et mottakerland med ett standardavvik høyere forventet levealder enn et land med samme verdier på andre inkluderte variabler i snitt mottar 48.9% mindre i bistand per innbygger. Dødelighetsraten i land er et mål som speiler ikke-økonomiske aspekter ved fattigdom. Resultatene hvor vi benytter dødelighetsraten per 1000 levende fødsler er presentert i kolonne 2 i tabell G.1. Resultatene indikerer at det allokeres i snitt 86.4% mer bistand per innbygger til mottakerland som har ett standardavvik høyere dødelighetsrate per 1000 levende fødsler. Det kan tenkes at donorland ikke ser på individuelle mål på mottakerlands behov i bestemmelsen av hvor mye bistand som skal allokeres. Vi benytter oss derfor av samlemålet HDI som mål på både økonomiske og ikke-økonomiske aspekter ved fattigdom. Som i tilfellet hvor vi kun kontrollerte for forventet levealder og BNP per innbygger, observerer vi også her en negativ og signifikant effekt. Resultatene sier at når vi holder andre inkluderte faktorer fast, mottar land som skårer ett standardavvik høyere på samlemålet HDI i snitt 56.7% mindre i bistand per innbygger.

Ettersom målene vi benytter oss av på mottakerlands behov ikke er på samme skala, kan vi ikke si noe om hvilke av målene som har størst effekt på mengden bistand. Det vi derimot kan si er at fortegnene vi observerer er som forventet, og at sammenhengen mellom mottakerlands behov og bistand per innbygger er robust. Når vi kontrollerer for BNP per innbygger samtidig som forventet levealder, reduseres effekten av forventet levealder på mengden bistand. Dette tyder på at målene fanger opp noe av den samme variasjonen på fattigdom. Estimert effekt av forventet levealder på bistand per innbygger er fortsatt negativ og signifikant. Tilsvarende finner vi når vi kontrollerer for BNP per innbygger i tillegg til dødelighetsrate per 1000 levende fødsler. Disse funnene tyder på at donorland fokuserer på både økonomiske og ikke-økonomiske aspekter ved fattigdom når de bestemmer hvor mye bistand som skal allokeres.

Når vi benytter ulike mål på mottakerlands behov ser vi av tabell G.1 igjen ingen signifikant sammenheng mellom våre mål på kvalitet på politiske institusjoner og mengde bistand. Sensitiviteten til regulatorisk kvalitet er fortsatt positiv og signifikant i alle spesifikasjoner og støtter funnene i hovedresultatene om at god kvalitet på økonomiske institusjoner

belønnes.

Som diskutert tidligere kan heterogenitet mellom periodene vi studerer skjule virkelige effekter i samleanalyser som presentert her. Vi presenterer derfor analyser hvor vi benytter samme mål på mottakerlands behov som presentert i tabell G.1, men hvor vi studerer hver periode for seg selv. Ettersom hovedfokuset i oppgaven er bistandsallokeringens sensitivitet til kvaliteten på myndighetene i mottakerlandene, presenterer vi kun estimerte effekter av de ulike målene på kvalitet på myndigheter som vi benytter oss av. Alle andre mål på mottakerlands behov og donorlands egeninteresser som er benyttet i kolonne 4 i tabell 5.3 er også kontrollert for i analysene, men ikke presentert. De målene på mottakerlands behov som inkluderes i analysene er skrevet i kursiv.

Som vi ser av estimerte effekter i tabell 5.5 er det ingen store endringer uavhengig av hvilke(t) mål på mottakerlands behov vi benytter oss av. Dette gir støtte for at bruken av BNP per innbygger som mål på mottakerlands behov i våre analyser ikke gir utfordringer med simultanitet. Vi ser ingen tegn til at høy kvalitet på politiske institusjoner belønnes, og vi observerer ingen klar trend mot økt sensitivitet. Hovedkonklusjonene står.

5.2.2 Ulike mål på myndigheter

Utfordringen med å finne tilsvarende mål som donorland benytter seg av er generell i denne utredningen. Hvis målene vi benytter oss av på kvalitet på myndigheter ikke er i samsvar med de målene donorland vurderer ut ifra, vil vi kunne få skjeve estimater som følge av målefeil som diskutert i delkapittel 4.4.4.3. For å undersøke denne mulige utfordringen benytter vi oss av alternative mål på kvalitet på myndigheter.

Blant annet har målet på demokrati som vi benytter oss av vært utsatt for kritikk for å tillegge land med bånd til USA høyere grad av demokrati enn andre (Steiner, 2016). Hvis donorland har kjennskap til denne skjevheten og av den grunn benytter andre mål på demokrati, vil demokratimålet vi benytter oss av i hovedanalysene inneholde målefeil. Vi benytter oss derfor av et alternativt mål på demokrati fra Polity IV.

Et annet mål på kvalitet på myndigheter som har vært mye diskutert, er korrupsjon og hvordan korrupsjon undergraver vekst og utvikling i land. Det er ikke åpenbart når kampen mot korrupsjon fikk økt fokus, men i 1997 kom det en rapport fra verdensbanken

som tar for seg verdensbanken sin rolle i kampen mot korrupsjon (World Bank, 1997). Denne introduksjonen er omtrentlig i samsvar med overgangen fra periode 1 til periode 2 som vi studerer. Vi benytter oss av målet på kontroll av korrupsjon som presentert i 3.3.3.1. For å gjøre resultatene mer sammenlignbare med hovedresultatene kontrollerer vi også for de andre målene på kvalitet på myndigheter i samme analyser.

Tabell B.1 i appendiks viser estimerte effekter av ulike mål på og ulike operasjonaliseringer av målene på kvalitet på myndigheter. Vi ser her at det generelle bildet fra hovedanalysene står. Regulatorisk kvalitet er fortsatt signifikant uavhengig av mål på demokrati og hvordan vi operasjonaliserer dette målet. Et interessant funn er når vi benytter oss av en dummyvariabel lik 1 dersom mottakerlandet har demokratiskåre høyere enn gjennomsnittet for utvalget som benyttes, så er estimert effekt positiv og signifikant. Vi ser også at korrupsjon har et fortegn som ikke er i samsvar med forventningene.³⁰

I tabell 5.6 ser vi på endringen over tid for ulike mål på kvaliteten på myndigheter. Teksten i *kursiv* viser hvilke mål som benyttes og hvordan de ulike målene er operasjonalisert.³¹ I de analysene hvor vi benytter oss av dummyvariabler, vil dummyvariabelen være lik 1 dersom verdien på kvalitet på myndigheter i perioden som studeres (periode t) er høyere eller lik gjennomsnittsverdien i periode t .³² De generelle konklusjonene om fravær av en positiv trend i tillegg til at kvalitet på politiske institusjoner generelt sett ikke belønnes med mer bistand står.

God kvalitet på økonomiske institusjoner belønnes fortsatt i periode 1 og periode 3, og er også signifikant i periode 2 når vi benytter oss av Polity IV som mål på demokrati. En interessant observasjon vi gjør oss, er at mottakerland med høyere grad av demokrati enn gjennomsnittet mottar i snitt mer bistand i periode 2 når vi benytter oss av demokratimålet fra Freedom House. Vi observerer også en positiv og signifikant effekt av demokrati på bistandsmengden i periode 2 når vi kontrollerer for kontroll over korrupsjon. Dette kan skyldes at demokratiestimatet også fanger opp partielleffekter av regulatorisk kvalitet på

³⁰Vi kontrollerer ikke for regulatorisk kvalitet i samme regresjoner som kontroll på korrupsjon da målene kommer fra samme database i tillegg til at begge målene er standardisert som kan bidra til utfordringer med multikollinearitet. Når regulatorisk kvalitet inkluderes i samme analyser som kontroll over korrupsjon blir estimert effekt fire ganger høyere med en t-verdi lik -3.92 .

³¹Målene som heter demokrati, personlig integritet og regulatorisk kvalitet er tilsvarende de i hovedanalysene.

³²Vi har også testet ut andre spesifikasjoner hvor vi benytter gjennomsnittet for perioden 1990 til 2019 som skillepunkt uten at dette endrer konklusjonene.

Tabell 5.6: Bilateral bistand - ulike mål på kvalitet på myndigheter

	(1)	(2)	(3)
<i>Polity IV, skala fra 0 (dårligst) til 10 (best)</i>			
Polity IV	-0.033 (0.024)	0.021 (0.022)	0.026 (0.024)
Personlig integritet	-0.016 (0.128)	-0.415*** (0.136)	0.006 (0.141)
Regulatorisk kvalitet	0.742*** (0.155)	0.335** (0.157)	0.505*** (0.159)
<i>Polity IV = (=1_t hvis $polity_t \geq gjennomsnitt_t$) =$0_t$ hvis ikke)</i>			
Polity IV (dummy)	-0.056 (0.144)	0.177 (0.129)	0.195 (0.150)
Personlig integritet	-0.022 (0.128)	-0.405*** (0.136)	-0.000 (0.141)
Regulatorisk kvalitet	0.710*** (0.153)	0.330** (0.153)	0.506*** (0.156)
<i>Demokrati = (=1_t hvis $demokrati_t \geq gjennomsnitt_t$) =$0_t$ hvis ikke)</i>			
Demokrati (dummy)	0.083 (0.158)	0.291** (0.145)	-0.045 (0.164)
Personlig integritet	-0.095 (0.125)	-0.473*** (0.135)	0.068 (0.143)
Regulatorisk kvalitet	0.563*** (0.158)	0.222 (0.152)	0.464*** (0.154)
<i>Kontroll over korrupsjon</i>			
Kontroll over korrupsjon	-0.065 (0.132)	-0.309** (0.153)	-0.256 (0.166)
Demokrati	0.045 (0.031)	0.062** (0.025)	0.006 (0.030)
Personlig integritet	0.084 (0.134)	-0.311** (0.138)	0.281* (0.157)
<i>Kontroll over korrupsjon = (=1_t hvis $korrupsjon_t \geq gjennomsnitt_t$) =$0_t$ hvis ikke)</i>			
Kontroll over korrupsjon (dummy)	-0.184 (0.137)	-0.098 (0.136)	-0.135 (0.158)
Demokrati	0.043 (0.030)	0.049* (0.026)	-0.004 (0.029)
Personlig integritet	0.113 (0.134)	-0.386*** (0.134)	0.237 (0.152)
Periode	1990-1999	2000-2009	2010-2019

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

³ Det er benyttet samme dyader på tvers av perioder, men det er tillatt ulike dyader avhengig av hvilke mål på kvalitet på myndigheter som benyttes.

bistandsallokeringen. De marginale endringene i estimert effekt av grad av demokrati på bistandsmengden i periode 1 og 3 tyder derimot ikke på at dette er tilfellet, selv om man ikke med sikkerhet kan utelukke denne muligheten.

Robustsjekken ved bruk av ulike spesifikasjoner og andre mål på kvalitet på myndigheter har gitt økt støtte for konklusjonene fra hovedresultatene. Det denne robustsjekken derimot har vist tegn til, er at høyere grad av demokrati belønnes i periode 2, men som i hovedanalysene finner vi ingen signifikant sammenheng i de øvrige periodene og ingen tegn til en trend.

5.2.3 Ny behandling av manglende verdier

For å se hvorvidt våre resultater er drevet av vår behandling av manglende verdier, gjennomfører vi analyser hvor vi erstatter manglende verdier med nullverdier. Av tabell H.1 ser vi beskrivende statistikk for bistandsdataene avhengig av hvordan vi behandler manglende verdier.³³ Vi analyserer også her det andre steget i tostegsprosessen, nemlig faktorer som påvirker hvor mye bistand et land mottar.

Som vi ser av tabell H.2 er resultatene kvalitativt like selv ved å erstatte manglende verdier med nullverdier på avhengig variabel. Dette viser at vårt valg av behandling av manglende verdier ikke er driveren bak de resultatene vi observerte i hovedanalysene, og styrker troverdigheten til konklusjonene.

5.2.4 Endret tidsperiode

Artikkelen til Burnside og Dollar (2000) ble publisert i år 2000, men resultatene var kjent før. Det kan derfor være slik at donorland endret praksis før artikkelen ble publisert. For å se hvorvidt dette er tilfellet endrer vi tidsperiodene som studeres. Resultatene er presentert i tabell E.1. Det generelle bildet fra analysene med nye tidsperioder viser samme bilde som hovedanalysene; god kvalitet på økonomiske institusjoner belønnes, men vi finner ikke tegn til at bedre politiske institusjoner belønnes med mer bistand. Om noe, ser vi i beste fall en positiv trend etter perioden 1998 – 2005 i sensitivitet til personlig integritet, men

³³Som diskutert i 4.2 har det vært vanlig å addere en liten tallmengde på nullverdier for å beholde disse ved logtransformering. De observasjonene vi mister ved å ikke addere en liten mengde vil være tilfeller med nullverdier for alle 10 årene i en 10-årsperiode. For å ikke lage for mye støy i avhengig variabel adderer vi ikke en liten tallmengde.

vi kan ikke si hvorvidt økningen er signifikant forskjellig fra null. Vi observerer også en slik positiv utvikling i sensitiviteten til regulatorisk kvalitet etter perioden 1998 – 2005.

Kolonne 4 viser resultatene fra en tidsperiode som ikke er direkte sammenlignbar med resultatene fra hovedanalysene. Det som derimot er interessant med estimatene fra denne tidsperioden er fortegnet som viser en økning fra negativ og signifikant estimat ved 1% signifikansnivå av personlige integritetsrettigheter på bistand, til et estimat tilsvarende null og ikke-signifikant i perioden 2006-2013. Som diskutert i delkapittel 2.1.1 ble sammenhengen mellom effektivitet av bistand og kvalitet på myndigheter for fullt introdusert rundt tusenårsskiftet, men den offisielle endringen i retningslinjer for bistandsallokeringen kan sies å ikke ha skjedd før Pariserklæringen av 2005. Endringen vi ser i koeffisienten på personlig integritet fra periode 2 til 3 i tabell E.1 kan tyde på at det offisielle skiftet i fokusområder for bistandsallokering som kom med Pariserklæringen hadde en innvirkning på den faktiske bistandsallokeringen. Vi observerer ingen forbedring med hensyn til graden av demokrati.

5.2.5 Utnytter årlige data

For å se om vårt valg om å ta 10-årsgjennomsnitt er driveren bak resultatene vi observerer, kjører vi hovedanalysene på datasettet hvor vi har årlig data.³⁴ Resultatene er presentert i tabell I.1. Kvalitativt er resultatene på kvalitet på myndigheter like som i hovedanalysene med perioderegresjoner. Dette illustrerer at vi fanger opp det meste av variasjonen ved å ta 10-årsgjennomsnitt når vi kobler opp donorland med mottakerland.

Som diskutert i delkapittel 4.4.4.5 kan det tenkes å være utfordringer med simultanitet i våre analyser. Vi utforsker denne muligheten ved å kjøre analysene med årlig data hvor vi lagrer uavhengige variabler ett år.³⁵ Resultatene (ikke presentert her) er kvalitativt like resultatene i tilfellet hvor vi ikke lagrer uavhengige variabler. Dette tyder på at vi ikke har utfordringer med simultanitet.

³⁴Årsaken til at vi kontrollerer for donorfaste effekter og ikke mottakerlandsfaste effekter er fordi vi ønsker å se på bistandsallokeringen i lys av donorland sine valg. Dersom vi hadde kontrollert for mottakerlandsfaste effekter ville tolkningen av en positiv koeffisient på FN-valg betydd at mottakerland mottar mer bistand fra donorland som stemmer mer ulikt enn seg selv. Estimatene ville derimot ikke sagt at donorland i snitt gir mer bistand til mottakerland som stemmer mer ulikt fra seg selv. Tidsfaste effekter fanger opp trender og årlige hendelser som påvirker alle donorland likt.

³⁵Med unntak av borgerkrig og antall påvirket av naturkatastrofer da det tenkes at disse gir opphav til økt behov i året hendelsene oppstår.

6 Konklusjon

Formålet med masterutredningen har vært å undersøke om kvaliteten på myndighetene har blitt mer avgjørende for hvor mye bistand et land mottar etter funnene til Burnside og Dollar (2000) om sammenhengen mellom effektivitet av bistand og kvaliteten på myndigheter. Mer spesifikt om kvaliteten på myndighetene blir belønnet av donorlandene, og om bistandallokeringen har blitt mer sensitiv til kvaliteten på myndigheter over tid.

Som i de fleste andre deskriptive analysene av bistandsallokering, finner også vi at mer bistand allokeres til land med større behov for hjelp. Funnene støtter forestillingen om en utviklings- og vekstorientert allokeringsprosess for de landene av OECDs utviklingskomité vi studerer. Våre resultater viser derimot at mottakerlands behov er langt fra den eneste bestemmende faktoren for bistandsallokering.

Det faktum at tidligere kolonier, handelspartnere, land med høyere utvandring til donorlandene og mottakerland som stemmer mer ulikt enn donorlandene i snitt mottok mer i bistand enn andre land, viser at strategiske, politiske og økonomiske egeninteresser preget bistandsallokeringen i perioden 1990 til 2019. Reduksjonen i favoriseringen av tidligere kolonier og handelspartnere over mot økt favorisering av mottakerland med høy utvandring til donorlandene og mer ulikt stemmemønster i FN-valg, viser til en allokeringspraksis i endring, men ikke nødvendigvis mot forbedring.

Koblingen mellom kvaliteten på myndighetene i land og effektivitet av bistand har fått økt fokus siden tusenårsskiftet. Likevel finner vi ingen robuste tegn til en allokeringspraksis som favoriserer land med høyere grad av demokrati og mer respekt for personlige integritetsrettigheter. Når det derimot gjelder sensitiviteten til økonomiske institusjoner, ser vi grunn til optimisme. Når vi holder andre inkluderte faktorer fast, finner vi at høyere grad av regulatorisk kvalitet belønnes med mer bistand. At høy kvalitet på økonomiske institusjoner belønnes, kan skyldes at et godt rammeverk for vekst i privat sektor er mer direkte koblet opp mot økonomisk vekst og utvikling, som jo nettopp er hovedformålet med bistand.

Likevel er det få grunner til optimisme når vi ser på endringer over tid. For perioden like etter artikkelen til Burnside og Dollar (2000) viser våre analyser negative og

signifikante reduksjoner i sensitiviteten til både respekt for personlige integritetsrettigheter og regulatorisk kvalitet. Dette betyr ikke at donorlandene har fått økt aversjon til kvaliteten på myndigheter *som følge* av funnene til Burnside og Dollar, men heller at andre verdensomfattende hendelser har hatt innvirkning på allokeringspraksisen i samme tidsrom.

I nyere tid ser vi en reversering av den negative utviklingen i bistandens sensitivitet til kvalitet på myndigheter. På grunn av bistandsallokeringens dynamiske art og det ustabile verdensbildet, kan vi ikke si at denne positive utviklingen er starten på en langvarig trend mot økt sensitivitet til kvaliteten på politiske og økonomiske institusjoner. Mer trolig speiler reverseringen at trusselbildet fra perioden like etter tusenårsskiftet er endret. Vi kan derimot konkludere med at økonomiske institusjoner belønnes av donorland i form av mer bistand, mens de politiske aspektene ikke viser tegn til å ha innvirkning på bistandsallokeringen.

6.1 Begrensninger og videre forskning

En begrensning i denne oppgaven er at man ser på ODA som helhet i analysene. Ved å dele bistand opp i sektorer får man et bedre og bredere bilde på utviklingen av bistandsallokering over tid. Det kan for eksempel tenkes at det økte fokuset på effektivitet av bistand og kvalitet på myndigheter har gjort at enkelte deler av bistanden som allokeres, fokuseres på områder av økonomien hvor samarbeid med myndigheter er mindre nødvendig. Andre deler av bistanden som allokeres reduseres derimot tilsvarende på grunn av den nødvendige interaksjonen med myndigheter av dårlig kvalitet. Dersom dette er tilfellet, vil vi kunne se en lav endring i estimerte koeffisienter over tid i aggregerte bistandsanalyser, selv om bistandspraksisen faktisk har forandret seg.

I analysene våre ser vi på bistandsallokeringens utvikling over tre tidsperioder for 8 donorland til 119 mottakerland. Dersom alle donorland hadde vært enige om beste praksis hva angår bistandsallokering hadde det kun vært behov for en organisasjon som drev med bistandsallokering. Dette er ikke tilfellet. Det er derfor rimelig å anta en viss heterogenitet blant donorlandene og endringen i bistandspraksisen deres over tid som vi ikke fanger opp ved å se på bistandsallokeringen samlet for flere donorland.

Heterogenitet behøver ikke være begrenset til bistandsallokering på tvers av donorland. Hvilke kriterier som er bestemmende for hvor mye bistand et land mottar kan avhenge av blant annet lokasjonen til mottakerlandet. Denne formen for heterogenitet fanges ikke opp av våre analyser da vi ser på mottakerlandene samlet.

En annen begrensning i oppgaven vår er et fåtall antall donorland relativt til det totale antallet DAC-land (24). Dersom utvalget av donorland vi har valgt ikke er representativt for populasjonen med DAC-land, vil ikke våre resultater speile den generelle bistandsallokeringsutviklingen over tid. Det samme gjelder dersom vårt valg av mottakerland ikke er en god representasjon for det totale antallet land som mottar offisiell utviklingsbistand.

Avslutningsvis er det interessant å trekke frem forslag til videre forskning. Ved arbeidet med vår utredning har vi avdekket en rekke interessante områder å utforske videre. For å få et mer nyansert bilde av bilateral bistandsallokering, foreslår vi en utvidelse av analysene våre hvor ulike kategorier av donorland, eventuelt enkeltland, studeres. I tillegg vil en snevrere gruppering av mottakerland gi informasjon om mulig heterogenitet i bistandsallokeringen. Videre vil analyser av bistandspraksisen blant multilaterale organisasjoner gi et bredere bilde på den faktiske endringen i bistandsallokeringens sensitivitet til ulike faktorer over tid.

En sektorbasert tilnærming til deskriptive analyser om bistand vil gi et bredere bilde på bistandsallokeringens utvikling over tid. Slike analyser vil gi informasjon om hvordan karakteristika ved mottakerland påvirker komposisjonen av bistand som våre analyser ikke fanger opp. Blant annet kan man se om FNs tusenårsmål har vært en viktig pådriver for hvordan bistand blir allokert i de forskjellige sektorene.

Til slutt foreslår vi økt fokus på det politiske aspektet om *hvorfor* vi ikke observerer store endringer i bistandsallokeringen over tid.

Vedleggsliste

- A Hovedresultater, men med samme utvalg for all modellene
- B Ulike mål på kvaliteten på myndigheter
- C Total bistand
- D Korrelasjonstabell
- E Ny tidsperiode
- F Deskriptiv statistikk, 1990 - 2019
- G Ulike mål på mottakerlands behov
- H Nullverdier
- I Årlig data
- J Mottakerland fordelt over inntektsnivå
- K Interaksjon mellom årsummier og uavhengige variabler
- L Scatterplot mellom personlig integritet og demokrati

Referanser

- Acemoglu, D. og Robinson, J. A. (2012). *Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity and Poverty*. Profile Books.
- Alesina, A. og Dollar, D. (2000). Who Gives Foreign Aid to Whom and Why? *Journal of Economic Growth*, 5(1):33–63. <http://www.jstor.org/stable/40216022>.
- Bailey, M. A., Strezhnev, A., og Voeten, E. (2017). Estimating Dynamic State Preferences from United Nations Voting Data. *Journal of Conflict Resolution*, 61(2):430–456. <https://doi.org/10.1177/0022002715595700>.
- Bergstrand, J. H. (1985). The Gravity Equation in International Trade: Some Microeconomic Foundations and Empirical Evidence. *The Review of Economics and Statistics*, 67(3):474–481. <https://doi.org/10.2307/1925976>.
- Bermeo, S. B. (2017). Aid Allocation and Targeted Development in an Increasingly Connected World. *International Organization*, 71(4):735–766. <https://doi.org/10.1017/S0020818317000315>.
- Bermeo, S. B. og Leblang, D. (2015). Migration and Foreign Aid. *International Organization*, 69(3):627–657. <https://doi.org/10.1017/S0020818315000119>.
- Berthélemy, J.-C. (2006). Bilateral Donors' Interest vs. Recipients' Development Motives in Aid Allocation: Do All Donors Behave the Same? *Review of Development Economics*, 10(2):179–194. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9361.2006.00311.x>.
- Berthélemy, J.-C. og Tichit, A. (2004). Bilateral donors' aid allocation decisions—a three-dimensional panel analysis. *International Review of Economics & Finance*, 13(3):253–274. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2003.11.004>.
- Boschini, A. og Olofsgård, A. (2007). Foreign aid: An instrument for fighting communism? *The Journal of Development Studies*, 43(4):622–648. <https://doi.org/10.1080/00220380701259707>.
- Burnside, C. og Dollar, D. (2000). Aid, Policies, and Growth. *American Economic Review*, 90(4):847–868. <https://doi.org/10.1257/aer.90.4.847>.
- Burnside, C. og Dollar, D. (2004). Aid, Policies, and Growth : Revisiting the Evidence. Policy Research Working Paper;No.3251. World Bank, Washington, D.C. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/14784>.

- Carey, S. C. (2007). European Aid: Human Rights Versus Bureaucratic Inertia? *Journal of Peace Research*, 44(4):447–464. <https://doi.org/10.1177/0022343307078938>.
- Centre for Research on the Epidemiology of Disasters og UClouvain (2022). EM-DAT. [Datasett]. Brussel, Belgia. Hentet 20. februar fra <https://www.emdat.be/>.
- CEPII (2005a). GeoDist. Distcap [Datasett]. Hentet 12. januar fra http://www.cepii.fr/CEPII/en/bdd_modele/download.asp?id=6.
- CEPII (2005b). GeoDist. Colonizer [Datasett]. Hentet 12. januar fra http://www.cepii.fr/CEPII/en/bdd_modele/download.asp?id=6.
- Claessens, S., Cassimon, D., og Van Campenhout, B. (2009). Evidence on Changes in Aid Allocation Criteria. *The World Bank Economic Review*, 23(2):185–208. <https://doi.org/10.1093/wber/lhp003>.
- Clist, P. (2009). 25 Years of Aid Allocation Practice: Comparing Donors and Eras. Discussion Papers 09/11, University of Nottingham, CREDIT. <https://ideas.repec.org/p/not/notcre/09-11.html>.
- Clist, P. (2011). 25 Years of Aid Allocation Practice: Whither Selectivity? *World Development*, 39(10):1724–1734. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2011.04.031>.
- Commission for Africa (2005). *Our common interest: An argument*. Penguin UK.
- Dalgaard, C. og Hansen, H. (2001). On Aid, Growth and Good Policies. *The Journal of Development Studies*, 37(6):17–41. <https://doi.org/10.1080/713601081>.
- Dollar, D. og Levin, V. (2006). The Increasing Selectivity of Foreign Aid, 1984–2003. *World Development*, 34(12):2034–2046. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2006.06.002>.
- Dollar, D. L. og Prichett, L. (1998). *Assessing Aid : What Works, What Doesn't, and Why (A World Bank Policy Research Report)*. Oxford University Press.
- Easterly, W. (2007). Are Aid Agencies Improving? *Economic Policy*, 22(52):634–678. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0327.2007.00187.x>.
- Easterly, W., Levine, R., og Roodman, D. (2004). Aid, Policies, and Growth: Comment. *The American Economic Review*, 94(3):774–780. <http://www.jstor.org/stable/3592954>.
- Eggen, Ø. (2019). utviklingssamarbeid. <http://snl.no/utviklingssamarbeid>.
- Ertan, A., Fiszbein, M., og Putterman, L. (2016). Who was colonized and when? A

- cross-country analysis of determinants. *European Economic Review*, 83:165–184. <https://doi.org/10.1016/j.eurocorev.2015.10.012>.
- Faust, J. og Ziaja, S. (2012). German Aid Allocation and Partner Country Selection: Development-orientation, self-interests and path dependency. Discussion Papers 7/2012, https://www.die-gdi.de/uploads/media/DP_7.2012.pdf.
- Freedom House (2015). Freedom in the World 2015 Methodology. Hentet 29. januar fra https://freedomhouse.org/sites/default/files/2020-02/Methodology_FIW_2015.pdf.
- Freedom House (2022). Country and Territory Ratings and Statuses, 1973-2022 [Datasett]. Hentet 29. januar fra <https://freedomhouse.org/report/freedom-world>.
- Galiani, S., Knack, S., Xu, L. C., og Zou, B. (2017). The Effect of Aid on Growth: Evidence from a Quasi-Experiment. *Journal of Economic Growth*, 22:1–33. <https://doi.org/10.1007/s10887-016-9137-4>.
- Gamso, J. og Yuldashev, F. (2018). Targeted Foreign Aid and International Migration: Is Development-Promotion an Effective Immigration Policy? *International Studies Quarterly*, 62(4):809–820. <https://doi.org/10.1093/isq/sqy029>.
- Gapminder (2021). GDP per capita in constant PPP dollars. <https://www.gapminder.org/data/documentation/gd001>.
- Gates, S. og Hoeffler, A. (2004). Global Aid Allocation: Are Nordic Donors Different? University of Oxford CSAE Working Paper Series 2004-34. <https://ora.ox.ac.uk/objects/uuid:f52f54b3-0b86-40cf-84c4-5b7bf1a5089b>.
- Gibney, M., Cornett, L., Wood, R., Haschke, P., Arnon, D., Pisanò, A., Barrett, G., og Park, B. (2021). The Political Terror Scale 1976-2020 [Datasett]. Hentet 28. januar fra <https://www.politicalterror scale.org/>.
- Gleditsch, N., Wallensteen, P., Eriksson, M., Sollenberg, M., og Strand, H. (2002). Armed Conflict 1946–2001: A New Dataset. *Journal of Peace Research* 39(5):615-637.
- Hoebink, P. (2006). European Donors and ‘Good Governance’: Condition or Goal? *The European Journal of Development Research*, 18:131–161. <https://doi.org/10.1080/09578810600576768>.
- Hoeffler, A. og Outram, V. (2011). Need, Merit, or Self-Interest—What Determines the Allocation of Aid? *Review of Development Economics*, 15(2):237–250. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9361.2011.00605.x>.

- IMF (2021). Exports and Imports By Areas and Countries. [Datasett]. Hentet 20. februar fra <https://data.imf.org/regular.aspx?key=61013712>.
- Isenman, P. (1976). Biases in aid allocations against poorer and larger countries. *World Development*, 4(8):631–641. [https://doi.org/10.1016/0305-750X\(76\)90045-0](https://doi.org/10.1016/0305-750X(76)90045-0).
- Johannessen, A., Tufte, P. A., og Christoffersen, L. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Abstrakt Oslo, 4. utg.
- Kuziemko, I. og Werker, E. (2006). How Much Is a Seat on the Security Council Worth? Foreign Aid and Bribery at the United Nations. *Journal of Political Economy*, 114(5):905–930. <https://doi.org/10.1086/507155>.
- Lundsgaarde, E., Breunig, C., og Prakash, A. (2010). Instrumental Philanthropy: Trade and the Allocation of Foreign Aid. *Canadian Journal of Political Science*, 43(3):733–761. <https://doi.org/10.1017/S0008423910000661>.
- Maizels, A. og Nissanke, M. K. (1984). Motivations for aid to developing countries. *World Development*, 12(9):879–900. [https://doi.org/10.1016/0305-750X\(84\)90046-9](https://doi.org/10.1016/0305-750X(84)90046-9).
- McGillivray, M. (2003). Modelling Aid Allocation: Issues, Approaches And Results. *Journal of Economic Development*, 28(1):171–188. <https://ideas.repec.org/a/jed/journal/v28y2003i1p171-188.html>.
- McKinlay, R. D. og Little, R. (1977). A Foreign Policy Model of U.S. Bilateral Aid Allocation. *World Politics*, 30(1):58–86. <https://doi.org/10.2307/2010075>.
- McKinlay, R. D. og Little, R. (1978). A Foreign-Policy Model of the Distribution of British Bilateral Aid, 1960-70. *British Journal of Political Science*, 8(3):313–331. <https://www.jstor.org/stable/193645>.
- Moriconi, S., Peri, G., og Turati, R. (2022). Skill of the immigrants and vote of the natives: Immigration and nationalism in European elections 2007–2016. *European Economic Review*, 141. <https://doi.org/10.1016/j.eurocorev.2021.103986>.
- Neumayer, E. (2003). *The Pattern of Aid Giving: The Impact of Good Governance on Development Assistance*. Routledge, London. <https://doi.org/10.4324/9780203986837>.
- Norad (2018). Styresett. <https://www.norad.no/en/tema/demokrati-og-styresett/styresett/>.
- ODA Korea (u.å.). Motive Of ODA. Hentet 9.mai 2022 fra http://www.odakorea.go.kr/ODAPage_2022/eng/cate01/L01_S01_02.jsp.

- OECD (2005). *Paris Declaration on Aid Effectiveness*. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/9789264098084-en>.
- OECD (2008). *OECD Glossary of Statistical Terms*. OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/https://doi.org/10.1787/9789264055087-en>.
- OECD (2016). The 0.7% ODA/GNI target - a history. <https://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/development-finance-standards/the07odagnitarget-ahistory.htm>.
- OECD (2019). International Migration Database [Datasett]. Hentet 4. februar fra <https://stats.oecd.org/index.aspx?r=306559#>.
- OECD (2021). Official development assistance (ODA). <https://doi.org/10.1787/5136f9ba-en>.
- OECD (u.å.). The DAC List of Aid Recipients Used for 1996 flows. <https://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/development-finance-standards/1809431.htm>.
- OECD (u.å.). Untied aid. <https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/untied-aid.htm>.
- Olsson, N. (2011). *Praktisk rapportskrivning*. Tapir akademisk.
- Olsson, O. (2009). On the democratic legacy of colonialism. *Journal of Comparative Economics*, 37(4):534–551. <https://doi.org/10.1016/j.jce.2009.08.004>.
- Pettersson, T., Davis, S., Deniz, A., Engström, G., Hawach, N., Höglbladh, S., Sollenberg, M., og Öberg, M. (2021). Organized violence 1989-2020, with a special emphasis on Syria. *Journal of Peace Research* 58(4).
- Piketty, T. (2021). *En kort historie om likhet*. Cappelen Damm.
- Poe, S. C. (1992). Human Rights and Economic Aid Allocation under Ronald Reagan and Jimmy Carter. *American Journal of Political Science*, 36(1):147–167. <https://doi.org/10.2307/2111428>.
- Poe, S. C. og Tate, C. N. (1994). Repression of Human Rights to Personal Integrity in the 1980s: A Global Analysis. *The American Political Science Review*, 88(4):853–872. <https://doi.org/10.2307/2082712>.
- Santiso, C. (2001). Good Governance and Aid Effectiveness: The World

- Bank and Conditionality. *The Georgetown Public Policy Review*, 7(1):1–22. https://www.researchgate.net/publication/228959367_Good_Governance_and_Aid_Effectiveness_The_World_Bank_and_Conditionality.
- Schraeder, P. J., Hook, S. W., og Taylor, B. (1998). Clarifying the Foreign Aid Puzzle: A Comparison of American, Japanese, French, and Swedish Aid Flows. *World politics*, 50(2):294–323. <https://www.jstor.org/stable/25054039>.
- Steiner, N. D. (2016). Comparing Freedom House Democracy Scores to Alternative Indices and Testing for Political Bias: Are US Allies Rated as More Democratic by Freedom House? *Journal of Comparative Policy Analysis: Research and Practice*, 18(4):329–349. <https://doi.org/10.1080/13876988.2013.877676>.
- Stone, R. W. (2010). Buying Influence: Development Aid between the Cold War and the War on Terror. <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.627.5864&rep=rep1&type=pdf>.
- United Nations (2002). Report of the International Conference on Financing for Development. International Conference on Financing for Development, Monterrey, Mexico. <http://archive.ipu.org/splz-e/ffd08/monterrey.pdf>.
- United Nations (u.å.). Creation of the LDC category and timeline of changes to LDC membership and criteria. <https://www.un.org/development/desa/dpad/least-developed-country-category/creation-of-the-ldc-category-and-timeline-of-changes-to-ldc-membership-and-criteria.html>.
- United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2019). World Population Prospects 2019, Online Edition. Rev. 1. <https://population.un.org/wpp/Download/Standard/Population/>.
- Wooldridge, J. M. (2010). *Econometric analysis of cross section and panel data*. MIT Press, 2. utg.
- Wooldridge, J. M. (2015). *Introductory econometrics: A modern approach*. Cengage learning, 7. utg.
- World Bank (1997). Helping Countries Combat Corruption: The Role of the World Bank. Poverty Reduction and Economic Management. <http://www1.worldbank.org/publicsector/anticorrupt/corruptn/corrptn.pdf>.
- World Bank (2021a). World Development Indicators. Population, Total [Datasett]. Hentet

12. januar fra <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators>.

World Bank (2021b). World Development Indicators. GDP, PPP (constant 2017 international \$) [Datasett]. Hentet 12. januar fra <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators>.

World Bank (2021c). World Development Indicators. [Datasett]. Hentet 12. januar fra <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators>.

World Bank (2021d). Worldwide Governance Indicators. Control of Corruption [Datasett]. Hentet 12. januar fra <https://databank.worldbank.org/source/worldwide-governance-indicators#>.

World Bank (2021e). Worldwide Governance Indicators. Regulatory Quality [Datasett]. Hentet 12. januar fra <https://databank.worldbank.org/source/worldwide-governance-indicators#>.

Vedlegg A

Hovedresultater, men med samme
utvalg for all modellene

Tabell A.1: Tabell 1, samme utvalg

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
BNP per innbygger (ln)	-0.316*** (0.071)	-0.390*** (0.067)	-0.405*** (0.068)	-0.409*** (0.065)	-1.053*** (0.065)	-1.075*** (0.065)
Populasjon (ln)		-0.382*** (0.032)	-0.384*** (0.032)	-0.385*** (0.030)	-0.834*** (0.038)	-0.848*** (0.038)
Geografisk distanse (ln)			-0.295** (0.119)	-0.323*** (0.116)	0.009 (0.099)	-0.030 (0.101)
Koloni (dummy)				1.892*** (0.129)	0.984*** (0.112)	0.969*** (0.113)
Eksport (ln)					0.558*** (0.032)	0.492*** (0.044)
Import (ln)						0.066** (0.028)
Konstant	2.415*** (0.597)	9.145*** (0.823)	11.895*** (1.379)	12.002*** (1.330)	12.000*** (1.125)	12.812*** (1.193)
Periode	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019
Obs.	2367	2367	2367	2367	2367	2367
Dyader	883	883	883	883	883	883
Donorland	8	8	8	8	8	8
Mottakerland	119	119	119	119	119	119
Justert R^2	0.017	0.126	0.131	0.200	0.388	0.390

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

Tabell A.2: Tabell 2, samme utvalg

	(1)	(2)	(3)	(4)
BNP per innbygger (ln)	-1.057*** (0.065)	-1.047*** (0.066)	-0.976*** (0.061)	-0.919*** (0.066)
Populasjon (ln)	-0.887*** (0.043)	-0.900*** (0.044)	-0.914*** (0.042)	-0.898*** (0.042)
Geografisk distanse (ln)	-0.074 (0.104)	-0.065 (0.104)	0.165* (0.096)	0.083 (0.101)
Koloni (dummy)	0.963*** (0.113)	0.964*** (0.113)	0.650*** (0.118)	0.686*** (0.118)
Eksport (ln)	0.493*** (0.044)	0.492*** (0.044)	0.284*** (0.043)	0.261*** (0.042)
Import (ln)	0.066** (0.028)	0.066** (0.028)	0.034 (0.026)	0.029 (0.026)
Naturkatastrofe (ln)	0.037* (0.020)	0.037* (0.020)	0.032* (0.019)	0.040** (0.020)
Borgerkrig		0.147 (0.144)	-0.031 (0.133)	-0.055 (0.133)
Innvandring (ln)			0.333*** (0.026)	0.323*** (0.026)
FN-valg				0.162** (0.070)
Konstant	13.261*** (1.227)	13.248*** (1.227)	13.621*** (1.131)	13.736*** (1.130)
Periode	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019
Obs.	2367	2367	2367	2367
Dyader	883	883	883	883
Donorland	8	8	8	8
Mottakerland	119	119	119	119
Justert R^2	0.391	0.391	0.458	0.460

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

Vedlegg B

Ulike mål på kvaliteten på myndigheter

Tabell B.1: Ulike mål på kvalitet på myndigheter

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
BNP per innbygger (ln)	-0.929*** (0.069)	-0.903*** (0.067)	-0.916*** (0.069)	-1.008*** (0.068)	-1.015*** (0.068)	-1.007*** (0.067)
Populasjon (ln)	-0.992*** (0.051)	-0.894*** (0.047)	-0.991*** (0.051)	-1.012*** (0.050)	-1.008*** (0.050)	-0.892*** (0.047)
Geografisk distanse (ln)	0.153 (0.107)	0.092 (0.102)	0.160 (0.106)	0.118 (0.104)	0.099 (0.103)	-0.010 (0.101)
Koloni (dummy)	0.581*** (0.115)	0.680*** (0.117)	0.578*** (0.114)	0.575*** (0.117)	0.582*** (0.118)	0.701*** (0.121)
Eksport (ln)	0.303*** (0.045)	0.265*** (0.043)	0.305*** (0.045)	0.274*** (0.044)	0.275*** (0.043)	0.226*** (0.042)
Import (ln)	0.009 (0.027)	0.027 (0.026)	0.008 (0.027)	0.004 (0.027)	0.003 (0.027)	0.025 (0.025)
Naturkatastrofe (ln)	0.041* (0.022)	0.041** (0.020)	0.042* (0.022)	0.033 (0.022)	0.031 (0.022)	0.025 (0.020)
Borgerkrig	0.113 (0.169)	0.001 (0.170)	0.137 (0.173)	0.011 (0.168)	0.011 (0.168)	-0.141 (0.167)
Innvandring (ln)	0.323*** (0.027)	0.323*** (0.026)	0.323*** (0.027)	0.334*** (0.027)	0.330*** (0.027)	0.326*** (0.026)
FN-valg	0.223*** (0.072)	0.165** (0.071)	0.226*** (0.072)	0.287*** (0.070)	0.303*** (0.070)	0.271*** (0.073)
Polity IV	0.032** (0.015)		0.034** (0.016)	0.011 (0.016)		
Personlig integritet	0.029 (0.083)	0.061 (0.084)	0.062 (0.090)	-0.134 (0.086)	-0.138 (0.085)	-0.167** (0.084)
Kontroll over korrupsjon		-0.109 (0.100)	-0.090 (0.102)			
Regulatorisk kvalitet				0.495*** (0.103)	0.475*** (0.102)	0.383*** (0.099)
Polity IV (dummy)					0.178* (0.093)	
Demokrati (dummy)						0.199* (0.102)
Konstant	13.979*** (1.253)	13.145*** (1.270)	13.586*** (1.296)	16.664*** (1.318)	16.773*** (1.311)	16.450*** (1.341)
Periode	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019
Obs.	2185	2367	2185	2185	2185	2367
Dyader	809	883	809	809	809	883
Donorland	8	8	8	8	8	8
Mottakerland	107	119	107	107	107	119
Justert R^2	0.482	0.460	0.482	0.491	0.492	0.469

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes

Vedlegg C

Total bistand

Tabell C.1: Tabell 3, total bistand

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
BNP per innbygger (ln)	-0.928*** (0.066)	-0.921*** (0.066)	-0.927*** (0.066)	-1.009*** (0.066)	-1.004*** (0.067)
Populasjon (ln)	0.119*** (0.043)	0.107** (0.047)	0.113** (0.047)	0.100** (0.047)	0.138*** (0.042)
Geografisk distanse (ln)	0.043 (0.105)	0.076 (0.102)	0.042 (0.105)	0.040 (0.104)	0.019 (0.101)
Koloni (dummy)	0.694*** (0.118)	0.687*** (0.118)	0.695*** (0.118)	0.687*** (0.120)	0.689*** (0.121)
Eksport (ln)	0.251*** (0.043)	0.259*** (0.042)	0.251*** (0.043)	0.233*** (0.042)	0.230*** (0.042)
Import (ln)	0.031 (0.026)	0.031 (0.026)	0.031 (0.026)	0.026 (0.025)	0.026 (0.026)
Naturkatastrofe (ln)	0.037* (0.020)	0.039** (0.020)	0.037* (0.020)	0.029 (0.019)	0.025 (0.019)
Borgerkrig	-0.026 (0.135)	-0.029 (0.167)	-0.056 (0.168)	-0.122 (0.166)	0.021 (0.134)
Innvandring (ln)	0.321*** (0.026)	0.322*** (0.026)	0.320*** (0.026)	0.330*** (0.026)	0.330*** (0.026)
FN-valg	0.191** (0.075)	0.164** (0.071)	0.191** (0.075)	0.224*** (0.074)	0.238*** (0.071)
Demokrati	0.019 (0.018)		0.022 (0.020)	-0.011 (0.021)	
Personlig integritet		0.016 (0.077)	-0.028 (0.085)	-0.121 (0.085)	
Regulatorisk kvalitet				0.443*** (0.103)	0.367*** (0.090)
Konstant	13.864*** (1.132)	13.693*** (1.208)	14.034*** (1.246)	16.115*** (1.328)	15.170*** (1.192)
Periode	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019
Obs.	2367	2367	2367	2367	2367
Dyader	883	883	883	883	883
Donorland	8	8	8	8	8
Mottakerland	119	119	119	119	119
Justert R^2	0.553	0.552	0.553	0.558	0.558

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Total bistand (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

Vedlegg D

korrelasjonstabell

Tabell D.1: Korrelasjonstabell

Variables	BNP	Pop	Dist	Koloni	Eksp	Imp	Nat.kat	Borgerkrig	Immig	FN-valg	Demokrati	Personlig Int.	Reg. Kval
BNP	1.000												
Pop	-0.090	1.000											
Dist	-0.078	-0.046	1.000										
Koloni	0.016	-0.060	0.055	1.000									
Eksp	0.375	0.570	-0.174	0.156	1.000								
Imp	0.359	0.543	-0.044	0.148	0.849	1.000							
Nat.kat	-0.209	0.657	0.184	-0.015	0.275	0.297	1.000						
Borgerkrig	-0.223	0.438	-0.102	-0.027	0.178	0.150	0.283	1.000					
Immig	0.180	0.488	-0.241	0.238	0.747	0.657	0.250	0.243	1.000				
FN-valg	-0.133	0.116	0.197	0.081	0.311	0.299	0.046	0.115	0.315	1.000			
Demokrati	0.320	-0.315	0.208	0.051	-0.027	-0.024	-0.096	-0.334	-0.115	-0.278	1.000		
Personlig Int	0.225	-0.692	0.132	0.048	-0.338	-0.301	-0.383	-0.694	-0.379	-0.184	0.570	1.000	
Reg. Kval	0.497	-0.102	0.074	0.032	0.196	0.196	-0.001	-0.255	0.007	-0.234	0.609	0.416	1.000

Vedlegg E

Ny tidsperiode

Tabell E.1: Ny tidsperiode

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
BNP per innbygger (ln)	-0.885*** (0.073)	-0.940*** (0.108)	-0.852*** (0.097)	-1.063*** (0.095)	-0.840*** (0.105)
Populasjon (ln)	-0.899*** (0.053)	-0.923*** (0.074)	-0.990*** (0.067)	-0.844*** (0.075)	-0.800*** (0.084)
Geografisk distanse (ln)	0.163 (0.116)	0.473*** (0.160)	0.168 (0.140)	0.012 (0.141)	-0.104 (0.167)
Koloni (dummy)	0.542*** (0.136)	0.838*** (0.166)	0.513*** (0.162)	0.448*** (0.159)	0.382* (0.196)
Eksport (ln)	0.261*** (0.048)	0.415*** (0.076)	0.286*** (0.069)	0.199*** (0.058)	0.138** (0.061)
Import (ln)	-0.028 (0.032)	-0.101** (0.048)	-0.042 (0.042)	0.064 (0.040)	-0.032 (0.048)
Naturkatastrofe (ln)	0.014 (0.018)	-0.015 (0.030)	0.029 (0.029)	-0.034 (0.027)	0.037 (0.030)
Borgerkrig	-0.067 (0.167)	0.050 (0.269)	-0.770*** (0.252)	-0.201 (0.209)	0.439 (0.272)
Innvandring (ln)	0.350*** (0.031)	0.289*** (0.035)	0.322*** (0.043)	0.300*** (0.043)	0.448*** (0.049)
FN-valg	0.260*** (0.080)	0.195* (0.101)	0.135 (0.105)	0.317*** (0.110)	0.651*** (0.126)
Demokrati	0.002 (0.023)	0.037 (0.033)	0.027 (0.029)	-0.005 (0.030)	-0.036 (0.034)
Personlig integritet	-0.020 (0.089)	0.134 (0.132)	-0.428*** (0.151)	-0.044 (0.125)	0.150 (0.160)
Regulatorisk kvalitet	0.320*** (0.118)	0.274* (0.164)	0.214 (0.168)	0.386** (0.168)	0.618*** (0.184)
Konstant	14.037*** (1.474)	10.533*** (2.218)	16.336*** (1.886)	16.594*** (1.850)	14.834*** (2.148)
Periode	1990-2019	1990-1997	1998-2005	2006-2013	2014-2019
Obs.	2328	582	582	582	582
Dyader	582	582	582	582	582
Donorland	8	8	8	8	8
Mottakerland	113	113	113	113	113
Justert R^2	0.487	0.560	0.495	0.498	0.450

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes. Ser her på samme dyader i alle tidsperiodene.

Vedlegg F

Deskriptiv statistikk, periodevis

Tabell F.1: Deskriptiv statistikk, 1990-1999

	Mean	SD	Min	Max	N
<i>Avhengig variabel</i>					
Bistand per innbygger (ln)	-0.07	2.20	-7.38	4.99	651
<i>Mottakerlands behov</i>					
Populasjon (ln)	15.98	1.82	11.16	20.90	651
Human development index	0.52	0.13	0.24	0.75	554
Forventet levealder	61.11	9.53	33.98	76.48	651
Dødelighetsrate	61.42	35.94	8.89	162.03	651
BNP per innbygger (ln)	8.26	0.87	6.23	9.82	651
Naturkatastrofe (ln)	10.77	3.11	0.00	18.65	651
Borgerkrig	0.27	0.37	0.00	1.00	651
<i>Donorlands interesser</i>					
Geografisk distanse (ln)	8.74	0.53	6.56	9.74	651
Eksport (ln)	17.63	2.33	10.44	25.06	651
Import (ln)	17.24	2.86	9.06	25.20	651
Koloni (dummy)	0.11	0.31	0.00	1.00	651
Innvandring (ln)	4.47	2.67	0.00	11.82	651
FN-valg	2.23	0.80	0.16	4.75	651
<i>Kvalitet på myndigheter</i>					
Demokrati	7.18	2.99	2.00	13.90	651
Polity IV	3.49	3.21	0.00	10.00	603
Personlig integritet	3.06	1.01	1.00	5.00	651
Kontroll over korrupsjon	-0.52	0.58	-1.69	0.97	651
Regulatorisk kvalitet	-0.44	0.65	-2.19	0.94	651

² Ser her kun på dyader som brukes i analyser av endring over tid.

Tabell F.2: Deskriptiv statistikk, 2000-2009

	Mean	SD	Min	Max	N
<i>Avhengig variabel</i>					
Bistand per innbygger (ln)	0.03	2.01	-6.73	5.34	651
<i>Mottakerlands behov</i>					
Populasjon (ln)	16.17	1.83	11.16	20.98	651
Human development index	0.57	0.13	0.29	0.80	651
Forventet levealder	63.82	9.49	43.96	78.05	651
Dødelighetsrate	44.98	28.06	5.85	126.00	651
BNP per innbygger (ln)	8.47	0.87	6.65	9.87	651
Naturkatastrofe (ln)	11.25	2.81	0.00	18.59	651
Borgerkrig	0.22	0.34	0.00	1.00	651
<i>Donorlands interesser</i>					
Geografisk distanse (ln)	8.74	0.53	6.56	9.74	651
Eksport (ln)	17.91	2.42	10.63	25.61	651
Import (ln)	17.42	3.17	6.31	26.25	651
Koloni (dummy)	0.11	0.31	0.00	1.00	651
Innvandring (ln)	5.24	2.49	0.10	12.06	651
FN-valg	1.94	0.78	0.07	4.16	651
<i>Kvalitet på myndigheter</i>					
Demokrati	7.92	3.05	2.00	14.00	651
Polity IV	4.51	3.27	0.00	10.00	610
Personlig integritet	3.04	0.84	1.05	5.00	651
Kontroll over korrupsjon	-0.56	0.52	-1.43	0.97	651
Regulatorisk kvalitet	-0.49	0.58	-2.00	0.70	651

² Ser her kun på dyader som brukes i analyser av endring over tid.

Tabell F.3: Deskriptiv statistikk, 2010-2019

	Mean	SD	Min	Max	N
<i>Avhengig variabel</i>					
Bistand per innbygger (ln)	-0.23	2.16	-6.69	4.70	651
<i>Mottakerlands behov</i>					
Populasjon (ln)	16.34	1.85	11.17	21.04	651
Human development index	0.63	0.12	0.37	0.84	651
Forventet levealder	67.97	7.30	50.14	79.50	648
Dødelighetsrate	32.13	21.13	4.27	93.58	651
BNP per innbygger (ln)	8.71	0.88	6.71	10.22	651
Naturkatastrofe (ln)	11.34	3.10	0.00	17.82	651
Borgerkrig	0.24	0.36	0.00	1.00	651
<i>Donorlands interesser</i>					
Geografisk distanse (ln)	8.74	0.53	6.56	9.74	651
Eksport (ln)	18.22	2.54	10.12	26.06	651
Import (ln)	17.62	3.22	7.04	26.76	651
Koloni (dummy)	0.11	0.31	0.00	1.00	651
Innvandring (ln)	5.54	2.54	0.00	11.93	651
FN-valg	1.95	0.76	0.05	4.37	651
<i>Kvalitet på myndigheter</i>					
Demokrati	7.84	3.13	2.00	14.00	651
Polity IV	4.98	3.22	0.00	10.00	610
Personlig integritet	3.10	0.90	1.10	5.00	651
Kontroll over korrupsjon	-0.57	0.55	-1.50	1.18	651
Regulatorisk kvalitet	-0.47	0.60	-2.20	0.99	651

² Ser her kun på dyader som brukes i analyser av endring over tid.

Vedlegg G

Ulike mål på mottakerlands behov

Tabell G.1: Ulike mål på mottakerlands behov

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Populasjon (ln)	-0.818*** (0.047)	-0.847*** (0.049)	-0.870*** (0.046)	-0.884*** (0.047)	-0.898*** (0.048)
Geografisk distanse (ln)	-0.048 (0.104)	0.015 (0.104)	0.066 (0.104)	0.017 (0.101)	0.033 (0.101)
Koloni (dummy)	0.688*** (0.123)	0.712*** (0.123)	0.566*** (0.119)	0.598*** (0.119)	0.622*** (0.120)
Eksport (ln)	0.145*** (0.040)	0.122*** (0.041)	0.178*** (0.041)	0.225*** (0.042)	0.224*** (0.043)
Import (ln)	-0.026 (0.027)	-0.021 (0.026)	0.008 (0.026)	0.015 (0.026)	0.022 (0.026)
Naturkatastrofe (ln)	0.077*** (0.020)	0.084*** (0.020)	0.053*** (0.020)	0.036* (0.020)	0.034* (0.020)
Borgerkrig	-0.000 (0.169)	-0.086 (0.177)	-0.114 (0.166)	-0.102 (0.165)	-0.125 (0.168)
Innvandring (ln)	0.396*** (0.028)	0.396*** (0.028)	0.392*** (0.028)	0.359*** (0.027)	0.345*** (0.027)
FN-valg	0.332*** (0.073)	0.339*** (0.075)	0.201*** (0.074)	0.237*** (0.071)	0.246*** (0.073)
Demokrati	-0.000 (0.021)	-0.002 (0.021)	0.004 (0.021)	-0.004 (0.021)	-0.005 (0.021)
Personlig integritet	-0.002 (0.089)	-0.037 (0.092)	-0.035 (0.086)	-0.067 (0.087)	-0.096 (0.088)
Regulatorisk kvalitet	0.236** (0.103)	0.276*** (0.104)	0.307*** (0.102)	0.437*** (0.103)	0.451*** (0.104)
Forventet levealder	-0.073*** (0.006)			-0.030*** (0.007)	
Dødelighetsrate		0.020*** (0.002)			0.004* (0.002)
Human development index			-5.979*** (0.416)		
BNP per innbygger (ln)				-0.785*** (0.087)	-0.913*** (0.093)
Konstant	12.493*** (1.282)	7.168*** (1.244)	10.591*** (1.242)	15.996*** (1.328)	15.082*** (1.458)
Periode	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019	1990-2019
Obs.	2257	2257	2257	2257	2257
Dyader	879	879	879	879	879
Donorland	8	8	8	8	8
Mottakerland	119	119	119	119	119
Justert R^2	0.438	0.427	0.453	0.470	0.464

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes. Samme utvalg benyttes.

Vedlegg H

Nullverdier

Tabell H.1: Deskriptiv statistikk

	Mean	SD	Min	Max	N
Bistand per innbygger (ln)	-0.33	2.12	-7.38	5.34	2660
Bistand per innbygger, manglende (ln)	-0.62	2.36	-9.68	5.12	2660

¹ Variabelen *Bistand per innbygger* er variabelen hvor manglende verdier er fjernet. For variabelen *Bistand per innbygger, manglende* er manglende verdier erstattet med null.

Tabell H.2: Nullverdier

	(1)	(2)	(3)	(4)
BNP per innbygger (ln)	-0.986*** (0.084)	-1.161*** (0.133)	-1.044*** (0.097)	-0.983*** (0.099)
Populasjon (ln)	-0.893*** (0.058)	-0.905*** (0.086)	-0.982*** (0.068)	-0.792*** (0.083)
Geografisk distanse (ln)	0.250* (0.129)	0.639*** (0.172)	-0.013 (0.151)	-0.054 (0.151)
Koloni (dummy)	0.638*** (0.137)	0.874*** (0.163)	0.585*** (0.163)	0.512*** (0.165)
Eksport (ln)	0.305*** (0.054)	0.495*** (0.087)	0.235*** (0.060)	0.179*** (0.059)
Import (ln)	-0.011 (0.035)	-0.118** (0.055)	0.049 (0.039)	0.042 (0.045)
Naturkatastrofe (ln)	0.027 (0.024)	-0.044 (0.038)	0.063* (0.034)	0.019 (0.033)
Borgerkrig	-0.141 (0.199)	-0.086 (0.307)	-0.821*** (0.237)	0.290 (0.268)
Innvandring (ln)	0.365*** (0.032)	0.283*** (0.037)	0.346*** (0.042)	0.399*** (0.045)
FN-valg	0.221** (0.092)	0.312** (0.123)	0.155 (0.107)	0.492*** (0.117)
Demokrati	-0.003 (0.026)	0.018 (0.039)	0.023 (0.029)	-0.052 (0.033)
Personlig integritet	-0.033 (0.103)	-0.009 (0.153)	-0.449*** (0.149)	0.157 (0.161)
Regulatorisk kvalitet	0.328*** (0.126)	0.568*** (0.199)	0.241 (0.169)	0.527*** (0.171)
Konstant	12.693*** (1.636)	9.908*** (2.456)	18.266*** (1.861)	14.285*** (2.130)
Periode	1990-2019	1990-1999	2000-2009	2010-2019
Obs.	1953	651	651	651
Dyader	651	651	651	651
Donorland	8	8	8	8
Mottakerland	118	118	118	118
Justert R^2	0.454	0.482	0.486	0.454

¹ *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.10$. *Avhengig variabel*: Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes. Manglende verdier er her erstattet med null.

Vedlegg I

Årlig data

Tabell I.1: Årlig data

	(1)	(2)	(3)	(4)
BNP per innbygger (ln)	-0.907*** (0.078)	-0.993*** (0.108)	-0.930*** (0.084)	-0.920*** (0.090)
Populasjon (ln)	-0.683*** (0.056)	-0.873*** (0.076)	-0.725*** (0.062)	-0.627*** (0.067)
Geografisk distanse (ln)	-0.270*** (0.102)	0.060 (0.157)	-0.236** (0.113)	-0.403*** (0.118)
Koloni (dummy)	1.617*** (0.190)	1.391*** (0.275)	1.581*** (0.201)	1.719*** (0.209)
Eksport (ln)	0.139*** (0.039)	0.340*** (0.072)	0.179*** (0.043)	0.105** (0.048)
Import (ln)	0.037* (0.020)	-0.029 (0.044)	0.031 (0.023)	0.050** (0.025)
Naturkatastrofe (ln)	0.000 (0.006)	-0.004 (0.014)	-0.001 (0.007)	0.003 (0.007)
Borgerkrig	0.038 (0.103)	-0.290 (0.189)	-0.231** (0.117)	0.274** (0.124)
Innvandring (ln)	0.231*** (0.027)	0.180*** (0.037)	0.226*** (0.032)	0.214*** (0.033)
FN-valg	-0.165* (0.092)	-0.007 (0.134)	-0.387*** (0.107)	0.058 (0.112)
Demokrati	-0.008 (0.019)	0.034 (0.029)	-0.002 (0.021)	-0.021 (0.023)
Personlig integritet	-0.118** (0.056)	-0.170* (0.094)	-0.211*** (0.063)	-0.043 (0.077)
Regulatorisk kvalitet	0.319*** (0.106)	0.478*** (0.162)	0.241** (0.118)	0.440*** (0.129)
Konstant	16.747*** (1.223)	16.267*** (1.805)	17.900*** (1.336)	16.953*** (1.457)
Periode	1990-2019	1990-1999	2000-2009	2010-2019
Obs.	13822	881	6046	6895
Dyader	865	572	827	828
Donorland	8	8	8	8
Mottakerland	119	114	119	119
Justert R^2	0.470	0.513	0.450	0.503
Donor FE:	Ja	Ja	Ja	Ja
Tid FE:	Ja	Ja	Ja	Ja

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel*: Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

Vedlegg J

Mottakerland fordelt over inntektsnivå

Tabell J.1: Mottakerland fordelt over inntektsnivå

Minst utviklet	Lav BNP pr innbygger <\$765	Lav/middels \$766-\$3035	Øvre-middels \$3036-\$9385
Afghanistan	Albania	Algeria	Argentina
Angola	Armenia	Belize	Brazil
Bangladesh	Azerbajjan	Bolivia	Gabon
Benin	Bosnia-Hercegovina	Botswana	Libya
Bhutan	Elfenbenkysten	Colombia	Malaysia
Burkina Faso	Georgia	Costa Rica	Mauritius
Burundi	Ghana	Cuba	Mexico
Djibouti	Guyana	Dominica	Seychelles
Eritrea	Honduras	Dominican Rep.	St. Lucia
Etiopia	India	Ecuador	Sør-Afrika
Gambia	Kamerun	Egypt	
Guinea	Kenya	El Salvador	
Guinea-Bissau	Kina	Eswatini	
Haiti	Kirgisistan	Fiji	
Kambodsja	Kongo, Rep.	Grenada	
Kapp Verde	Mongolia	Guatemala	
Komorene	Nicaragua	Indonesia	
Kongo, Dem Rep.	Nigeria	Irak	
Laos	Pakistan	Iran	
Lesotho	Senegal	Jamaica	
Liberia	Sri Lanka	Jordan	
Madagascar	Tajikistan	Kasakhstan	
Malawi	Vietnam	Lebanon	
Maldivene	Zimbabwe	Morocco	
Mali		Namibia	
Mauritania		Nord-Macedonia	
Mozambique		Panama	
Nepal		Papua Ny-Guinea	
Niger		Paraguay	
Rwanda		Peru	
Samoa		Philippines	
Sao Tome og Principe		St. Vincent & Grenadinene	
Sentralafrikanske Rep.		Surinam	
Sierra Leone		Syria	
Solomon Islands		Thailand	
Sudan		Timor-Leste	
Tanzania		Tonga	
Togo		Tunisia	
Tsjad		Turkey	
Uganda		Venezuela	
Vanuatu		Yugoslavia	
Yemen			
Zambia			

¹ Mottakerland fordelt over inntektnivå basert på DAC-listen for 1996. BNP tallene er for 1995. Ingen av mottakerlandene vi ser på faller inn under kategorien høyinntektsland i 1995.

² Moldova ikke er med i listen da landet er klassifisert som land i overgang. Yugoslavia representerer Serbia.

Vedlegg K

Interaksjon mellom årstidspunkter og
uavhengige variabler

Tabell K.1: Interaksjon mellom årsummier og uavhengige variabler, periode 1 og 2

	1990-1999 vs 2000-2009	
	(1) Alle	(2) Samme dyader
Periode 2	6.649*** (1.861)	4.741*** (1.797)
BNP per innbygger (ln)	-1.015*** (0.104)	-1.007*** (0.107)
Periode 2 × BNP per innbygger (ln)	-0.013 (0.094)	0.038 (0.088)
Populasjon (ln)	-0.874*** (0.069)	-0.890*** (0.072)
Periode 2 × Populasjon (ln)	-0.100 (0.077)	-0.056 (0.078)
Geografisk distanse (ln)	0.392*** (0.143)	0.383*** (0.145)
Periode 2 × Geografisk distanse (ln)	-0.503*** (0.137)	-0.405*** (0.129)
Koloni (dummy)	0.859*** (0.136)	0.856*** (0.147)
Periode 2 × Koloni (dummy)	-0.321** (0.144)	-0.265* (0.143)
Eksport (ln)	0.371*** (0.067)	0.391*** (0.071)
Periode 2 × Eksport (ln)	-0.177** (0.069)	-0.161** (0.070)
Import (ln)	-0.088** (0.043)	-0.102** (0.046)
Periode 2 × Import (ln)	0.140*** (0.044)	0.132*** (0.046)
Naturkatastrofe (ln)	-0.045 (0.033)	-0.041 (0.033)
Periode 2 × Naturkatastrofe (ln)	0.121*** (0.037)	0.088** (0.039)
Borgerkrig	-0.203 (0.251)	-0.164 (0.256)
Periode 2 × Borgerkrig	-0.622** (0.257)	-0.640** (0.256)
Innvandring (ln)	0.274*** (0.029)	0.272*** (0.031)
Periode 2 × Innvandring (ln)	0.066* (0.035)	0.033 (0.037)
FN-valg	0.186** (0.095)	0.186* (0.098)
Periode 2 × FN-valg	-0.054 (0.092)	-0.014 (0.091)
Demokrati	0.004 (0.032)	0.001 (0.033)
Periode 2 × Demokrati	0.007 (0.033)	0.025 (0.034)
Personlig integritet	-0.085 (0.125)	-0.088 (0.129)
Periode 2 × Personlig integritet	-0.408*** (0.150)	-0.366** (0.155)
Regulatorisk kvalitet	0.590*** (0.156)	0.582*** (0.163)
Periode 2 × Regulatorisk kvalitet	-0.277 (0.173)	-0.357** (0.181)
Konstant	13.105*** (2.007)	13.274*** (2.082)
Obs.	1532	1302
Dyader	855	651
Donorland	8	8
Mottakerland	119	118
Justert R^2	0.500	0.508

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

³ Kolonne 1 viser resultatene hvor vi tillater forskjellige dyader. Kolonne 2 viser resultatene hvor utvalget er begrenset til å gjelde samme dyader i de ulike periodene.

Tabell K.2: Interaksjon mellom årsummier og uavhengige variabler, periode 1 og 3

	1990-1999 vs 2010-2019	
	(1) Alle	(2) Samme dyader
Periode 3	3.018 (2.278)	0.988 (2.274)
BNP per innbygger (ln)	-1.015*** (0.104)	-1.007*** (0.107)
Periode 3 × BNP per innbygger (ln)	-0.026 (0.117)	0.085 (0.115)
Populasjon (ln)	-0.874*** (0.069)	-0.890*** (0.072)
Periode 3 × Populasjon (ln)	0.027 (0.087)	0.104 (0.093)
Geografisk distanse (ln)	0.392*** (0.143)	0.383*** (0.145)
Periode 3 × Geografisk distanse (ln)	-0.482*** (0.161)	-0.412*** (0.159)
Koloni (dummy)	0.859*** (0.136)	0.856*** (0.147)
Periode 3 × Koloni (dummy)	-0.256 (0.167)	-0.334** (0.168)
Eksport (ln)	0.371*** (0.067)	0.391*** (0.071)
Periode 3 × Eksport (ln)	-0.202*** (0.073)	-0.215*** (0.076)
Import (ln)	-0.088** (0.043)	-0.102** (0.046)
Periode 3 × Import (ln)	0.145*** (0.050)	0.123** (0.054)
Naturkatastrofe (ln)	-0.045 (0.033)	-0.041 (0.033)
Periode 3 × Naturkatastrofe (ln)	0.075* (0.041)	0.058 (0.042)
Borgerkrig	-0.203 (0.251)	-0.164 (0.256)
Periode 3 × Borgerkrig	0.608* (0.314)	0.443 (0.323)
Innvandring (ln)	0.274*** (0.029)	0.272*** (0.031)
Periode 3 × Innvandring (ln)	0.092** (0.043)	0.086* (0.044)
FN-valg	0.186** (0.095)	0.186* (0.098)
Periode 3 × FN-valg	0.275** (0.117)	0.312*** (0.116)
Demokrati	0.004 (0.032)	0.001 (0.033)
Periode 3 × Demokrati	-0.037 (0.035)	-0.050 (0.037)
Personlig integritet	-0.085 (0.125)	-0.088 (0.129)
Periode 3 × Personlig integritet	0.152 (0.179)	0.227 (0.188)
Regulatorisk kvalitet	0.590*** (0.156)	0.582*** (0.163)
Periode 3 × Regulatorisk kvalitet	-0.054 (0.195)	-0.033 (0.204)
Konstant	13.105*** (2.007)	13.274*** (2.082)
Obs.	1522	1302
Dyader	866	651
Donorland	8	8
Mottakerland	119	118
Justert R^2	0.486	0.491

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

³ Kolonne 1 viser resultatene hvor vi tillater forskjellige dyader. Kolonne 2 viser resultatene hvor utvalget er begrenset til å gjelde samme dyader i de ulike periodene.

Tabell K.3: Interaksjon mellom årsdummier og uavhengige variabler, periode 2 og 3

	2000-2009 vs 2010-2019	
	(1) Alle	(2) Samme dyader
Periode 3	-3.631** (1.778)	-3.753** (1.831)
BNP per innbygger (ln)	-1.028*** (0.080)	-0.969*** (0.089)
Periode 3 × BNP per innbygger (ln)	-0.012 (0.084)	0.047 (0.092)
Populasjon (ln)	-0.974*** (0.058)	-0.946*** (0.063)
Periode 3 × Populasjon (ln)	0.127* (0.075)	0.161** (0.081)
Geografisk distanse (ln)	-0.111 (0.123)	-0.022 (0.140)
Periode 3 × Geografisk distanse (ln)	0.021 (0.131)	-0.007 (0.143)
Koloni (dummy)	0.538*** (0.151)	0.590*** (0.157)
Periode 3 × Koloni (dummy)	0.065 (0.141)	-0.069 (0.135)
Eksport (ln)	0.194*** (0.049)	0.230*** (0.056)
Periode 3 × Eksport (ln)	-0.025 (0.054)	-0.054 (0.057)
Import (ln)	0.052* (0.030)	0.029 (0.037)
Periode 3 × Import (ln)	0.005 (0.036)	-0.009 (0.042)
Naturkatastrofe (ln)	0.076*** (0.028)	0.047 (0.032)
Periode 3 × Naturkatastrofe (ln)	-0.045 (0.038)	-0.030 (0.043)
Borgerkrig	-0.825*** (0.205)	-0.804*** (0.221)
Periode 3 × Borgerkrig	1.231*** (0.234)	1.082*** (0.249)
Innvandring (ln)	0.341*** (0.036)	0.305*** (0.040)
Periode 3 × Innvandring (ln)	0.025 (0.040)	0.053 (0.041)
FN-valg	0.132 (0.089)	0.172* (0.100)
Periode 3 × FN-valg	0.329*** (0.097)	0.326*** (0.103)
Demokrati	0.012 (0.025)	0.027 (0.028)
Periode 3 × Demokrati	-0.044 (0.028)	-0.075** (0.029)
Personlig integritet	-0.493*** (0.124)	-0.454*** (0.138)
Periode 3 × Personlig integritet	0.560*** (0.152)	0.594*** (0.163)
Regulatorisk kvalitet	0.314** (0.140)	0.224 (0.161)
Periode 3 × Regulatorisk kvalitet	0.222 (0.144)	0.324** (0.160)
Konstant	19.754*** (1.548)	18.016*** (1.730)
Obs.	1680	1302
Dyader	866	651
Donorland	8	8
Mottakerland	119	118
Justert R^2	0.463	0.478

¹ *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10. *Avhengig variabel:* Bistand per innbygger (ln).

² Cluster-robuste standardfeil på dyadenivå i parentes.

³ Kolonne 1 viser resultatene hvor vi tillater forskjellige dyader. Kolonne 2 viser resultatene hvor utvalget er begrenset til å gjelde samme dyader i de ulike periodene.

Vedlegg L

Spredningsdiagram mellom personlig integritet og demokrati

